

Voorjaarsnota

2021

gemeente
Het Hogeland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Samenvatting.....	5
Bestuursrapportage 2021	8
1. Veiligheid	9
2. Bereikbaarheid	10
3. Economie & Werkgelegenheid	12
4. Leefbaarheid & Voorzieningen	13
5. Sociaal Domein & Voorzieningen	15
6. Ruimtelijke Ordening, Wonen & Duurzaamheid	20
7. Burger & Bestuur	23
8. Bedrijfsvoering	24
9. Algemene Dekkingsmiddelen	27
10. Mutaties Investerings	29
Reservemutaties.....	33
Paragraaf Grote Projecten.....	37
Paragraaf Coronacrisis	42
Taakstellingen	48
Kaderstelling Begroting 2022	53
Bijlagen.....	68
Mutaties bestuursrapportage 2021	69

Inleiding

Vorig jaar september meenden wij aan de hand van de 'bouwstenennotitie' de meeste financiële lekken boven de water te hebben. Hoewel niet uitgesproken robuust had het er toch schijn van dat het financieel perspectief van de gemeente met gepast optimisme tegemoet kon worden gezien. Met daarbij de nadrukkelijke kanttekening dat ook toen al helder was dat er tal van onzekerheden in onze financiële toekomst zaten.

Onder meer een toch relatief forse verhoging van de gemeentelijke belastingen leek lucht en ruimte te creëren. Ruimte en lucht die nodig was omdat we onzekerheden boven de markt zagen hangen.

Verschillende onzekerheden worden nu concreet en dat dwingt ons nu tot een pas op de plaats.

In de praktijk worden we geconfronteerd met ontwikkelingen die zich niet of nauwelijks laten grijpen. De bevolking van Het Hogeland vergrijst. Als gevolg daarvan neemt het beroep op de Wet maatschappelijke ondersteuning toe. En daarmee de kosten voor de gemeente. Ook de ontwikkelingen op het gebied van de jeugdzorg zijn tot op zekere hoogte autonoom en maar ten dele te beïnvloeden.

Hoe dat tij gekeerd kan worden, bezorgt ons hoofdbrekens. In lijn met het uitgangspunt dat Hogelandsters die het niet breed hebben zo veel mogelijk moeten worden ontzien, is creativiteit nodig om dat principe overeind te houden.

In deze voorjaarsnota zult u in dat verband geen concrete voorbeelden vinden. We hopen er bij de begroting voor het volgend jaar nader op terug te kunnen komen. Op voorhand kunnen we meer eigen verantwoordelijkheid – en inbreng – van onze inwoners niet uitsluiten.

Het hoofdstuk Ability stelt ons ook voor hoofdbrekens. Het bedrijf wordt onder meer geconfronteerd met afnemende omzetten. Desondanks blijft het streven de omvorming van het bedrijf budgetneutraal te laten verlopen.

De ontwikkelingen in de Wmo en die bij Ability drukken op het perspectief voor de komende jaren.

Maar ook op andere terreinen dreigt zwaar weer. Daarbij hebben we het vooral over het onderhoud van gemeentelijke wegen. We hebben de onderhoudstoestand nader laten doorlichten. En de conclusie luidt dat er de komende jaren miljoenen euro's nodig zullen zijn om dat onderhoud – en daarmee de veiligheid – op orde te kunnen houden. Voor 2022 stellen wij overigens een eenmalige dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor.

Een min of meer vergelijkbaar beeld laten analyses van de onderhoudstoestand van onze 'civiele werken', onze gebouwen en de openbare verlichting zien. Ook daarin zal de komende jaren fors moeten worden geïnvesteerd, willen we een acceptabel kwaliteitsniveau kunnen blijven bieden.

Deze nota is opgesteld voordat de Mei-circulaire werd gepubliceerd. Met die circulaire kan het strikt gesproken twee kanten uit: óf het beeld voor het volgend jaar wordt verder versomberd óf we krijgen wat broodnodige lucht geboden.

Een absolute dreiging vormt de voorgenomen herziening van het Gemeentefonds. De voorstellen die de minister van Binnenlandse Zaken daarvoor eerder dit jaar deed, pakken voor Het Hogeland desastreus uit. Voor ons – en voor andere Groningse en Friese gemeenten – vormen de plannen aanleiding een gezamenlijke vuist richting Den Haag te maken en een duidelijke streep in het zand te trekken: 'De herzieningsvoorstellen zijn onverantwoord en onacceptabel. Tot hier en niet verder!'

Wij hopen dat de lobby effect sorteert en dat de onzalige plannen van tafel gaan. Het kan en mag niet zo zijn dat – zoals in de plannen het geval is – gemeenten met een zwakkere sociale structuur het gelag gaan betalen en dat gemeenten die sowieso al ruimer in de jas zitten er op vooruit gaan.

In algemene zin is er discrepantie tussen het gemeentelijk takenpakket – met name dat op het gebied van het sociaal domein – en de vergoedingen die het Rijk daar tegenover stelt. Dat gegeven is bekend. Voor ons betekent dat dat we ons blijven beijveren voor een meer realistische, op maat gesneden financieringssysteem. De huidige is volstrekt onhoudbaar en tast onze reservepositie op een onaanvaardbare manier aan.

Bij ons is de vraag opgekomen in hoeverre Het Hogeland uit de pas loopt – of juist niet – in vergelijking met andere (buur-)gemeenten. Spelen daar dezelfde problemen? Is de aanpak elders anders; werkzamer misschien? Kunnen we leren van ervaringen daar? Die spiegel willen we ons in de aanloop naar de opstelling van de begroting voorhouden.

We stipten het al eerder aan: we zagen ons genoodzaakt om de heffingen vorig jaar relatief fors te verhogen. We willen voor 2022 koste wat het kost voorkomen dat de geschiedenis zich herhaalt. Ons streven is er dan ook op gericht op de heffingen alleen een inflatiecorrectie toe te passen. We willen de Hogelandsters zo veel mogelijk ontzien.

De marges worden smaller en smaller. Desondanks zien we mogelijkheden ingezet beleid vorm te blijven geven. We investeren in dorpen; in onze gemeenschappen. We investeren in toekomst en veiligheid. We investeren in levendigheid en gezondheid. We investeren in een duurzaam, toekomstbestendig, economisch gezond en vitaal Het Hogeland. En daar waar we mogelijkheden zien om nieuw beleid uit te zetten daar laten we dat niet na.

Ons streven is er daarnaast op gericht om voorwaarden te scheppen die het de raad en het college ook in de komende bestuursperiode mogelijk maken om eigenstandig, autonoom én met armslag te blijven werken aan een gemeente die gruit en bluit.

Winsum, juni 2021,

Samenvatting

In dit hoofdstuk geven we u een kort overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in deze voorjaarsnota en de gevolgen voor ons financieel perspectief. In het tweede deel van de nota schetsen wij de lijnen waarlangs wij denken de opstelling van de begroting 2021 verder vorm te geven.

Het startpunt voor het financieel perspectief is het structureel gepresenteerde meerjarige saldo in de vastgestelde begroting 2021. Dit perspectief wordt op basis van de ontwikkelingen die in deze nota zijn gepresenteerd bijgesteld en geeft een beeld van waar we nu staan. Uit de cijfers blijkt dat zowel voor het huidige begrotingsjaar als richting de begroting 2022 keuzes gemaakt moeten worden om het financiële plaatje sluitend te krijgen. Daarbij blijven er veel zaken in ontwikkeling en moeten we accepteren dat er de nodige onzekerheden aanwezig blijven en dat de begroting dus aan verandering onderhevig zal zijn.

Wij focussen ons zoals gebruikelijk in eerste instantie op het structureel gepresenteerde saldo. Dit is namelijk waar primair op gestuurd zal moeten worden en waar de toezichthouder op toetst.

Zoals u weet hebben wij een begroting 2021 opgesteld met een structureel sluitend meerjarenperspectief, met echter wel forse taakstellingen. Daarom moet het financieel perspectief in samenhang worden beschouwd met de opgenomen taakstellingen. In het hoofdstuk taakstellingen gaan wij nader in op de stand van zaken.

Effecten voorjaarsnota

Hoewel wij in deze voorjaarsnota alleen noodzakelijke mutaties hebben uitgevraagd, zien wij toch een behoorlijke structurele uitzetting. Het totaalbeeld na verwerking van de gepresenteerde mutaties en ontwikkelingen in deze nota ziet er als volgt uit:

Verloop meerjarig perspectief					
Bedragen x €1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025
Huidig perspectief	300	1.709	1.794	2.303	NNB
Effecten voorjaarsnota 2021	-107	-2.975	-3.181	-3.334	-3.472
Bijgesteld perspectief	193	-1.266	-1.387	-1.031	NNB

Met de claims uit deze nota is het financieel perspectief in vergelijking met de begroting 2021 verslechterd. Een aantal opvallende relatief grote (veelal structurele) mutaties en ontwikkelingen die aan deze verschuiving ten grondslag liggen zijn:

Verloop meerjarig perspectief					
Bedragen x €1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025
Omzet groen Ability	-542	-700	-700	-700	-700
Omzet Ability I&D	-460	-460	-460	-460	-460
Hulpmiddelen WMO	-220	-220	-220	-220	-220
Huishoudelijke ondersteuning	-184	-660	-660	-660	-660
Begeleiding ZIN	-	-295	-295	-295	-295
Begeleiding PGB	-	-67	-133	-133	-133
Eigen bijdragen WMO	44	44	44	44	44
Aanvullende taakstelling WMO	-	200	200	200	200
BUIG	850	-	-	-	-
Kapitaallasten Wegen en Civiel	-	-	-155	-310	-465
Onderuitputting kapitaallasten	1.000	50	50	50	50
Overige effecten per saldo	-595	-867	-852	-850	-833
Totaal	-107	-2.975	-3.181	-3.334	-3.472

In bovenstaand overzicht zien we op twee domeinen grote structurele uitzettingen. We zien een sterk oplopend tekort bij Ability en een structurele uitzetting op de Wmo. De eerste heeft alles te maken met de teruglopende WSW populatie en daarmee ook een teruglopende omzet. De tweede hangt voor een groot deel samen met de toenemende vergrijzing in onze gemeente.

Voor wat betreft de inkomensregelingen zien we een incidenteel voordeel van € 0,85 miljoen. Dit is conform de monitor Sociaal Domein die u onlangs heeft ontvangen. Hierbij moeten wij wel opmerken dat deze extra inkomsten nog niet zeker zijn en wij dus wel enige terughoudendheid betrachten. Bij de najaarsnota komen we terug op de hier opgenomen verwachting.

Ook ziet u zoals gebruikelijk een incidenteel voordeel op de kapitaallasten. Niet alle beschikbare investeringskredieten worden in het lopende jaar besteed. Lopende kredieten leiden daardoor in het eerste jaar tot lagere kapitaallasten. Immers de kapitaallasten over het nog niet bestede deel schuift ook een jaar door. Wel is de onderuitputting dit jaar groter dan gebruikelijk. Dit komt doordat in 2020 de investeringskredieten voor het scholenprogramma in het gebied van de voormalige gemeente Eemsmond beschikbaar zijn gesteld. De uitvoering moet echter voor een groot deel nog plaatsvinden.

Tevens stellen wij u voor om verschillende ontwikkelingen nog niet in deze nota te verwerken. Zo zou er op basis van de beheerplannen voor Wegen, Civiel, Openbare Verlichting, Groen en onze gemeentelijke gebouwen een fors extra structureel bedrag benodigd zijn. Wij zien op dit moment helaas niet de mogelijkheid om deze middelen structureel vrij te maken. Wel stellen wij voor om een incidentele dotatie te doen aan de betrokken bestemmingsreserves van in totaal ca. € 2,3 miljoen. Hiervoor laten wij de boekwinst van de verkoop van de NSU, die was gereserveerd in een reserve onderwijshuisvesting, vrijvallen.

Algemene Uitkering

Op het moment van schrijven van deze nota is de meicirculaire helaas nog niet verschenen. Niet onwaarschijnlijk is echter dat deze circulaire effect heeft op het in deze nota gepresenteerde perspectief. Wij zullen u daarom in aanvulling op deze nota separaat informeren over de uitkomsten van de circulaire en de gevolgen voor het meerjarig perspectief. Op deze wijze kunt u bij de behandeling van deze nota in uw raad ook rekening houden met de uitkomsten van de circulaire.

U bent uiteraard op de hoogte van de voornemens van het rijk om de verdeling van het gemeentefonds te herijken. In deze nota hebben we nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van een herijking. De gevolgen van de herziening van het gemeentefonds op de door ons te ontvangen algemene uitkering zijn dan ook nog zeer onzeker. De eerste uitkomsten zijn zoals u weet behoorlijk desastreus. Wij hopen in de lobby richting het rijk bij te dragen aan een bijstelling van de huidige voorstellen.

Voor een uitgebreid overzicht van de ontwikkelingen en de mutaties verwijzen wij u naar de toegelichte ontwikkelingen in de programma's en de bijlagen.

Conclusie

Zoals u ziet geeft deze voorjaarsnota nog geen structureel sluitend meerjarenperspectief. Richting de begroting 2021 zullen voorstellen worden gedaan met betrekking tot het gewenste structurele financiële plaatje. Daarmee is deze voorjaarsnota nog geen begroting in conceptuele vorm, maar geeft het u wel inzicht in de financiële stand van zaken met de nu aanwezige informatie.

Mogelijk kan een externe benchmark helpen om inzichtelijk te krijgen op welke onderdelen wij uit de pas lopen met vergelijkbare en omliggende gemeenten. De periode richting het opstellen van de begroting zouden we willen gebruiken voor het verkrijgen van dit inzicht. Daarom doen we in deze nota een procesmatige voorstel om het gewenste inzicht te krijgen.

Leeswijzer

Conform onze financiële verordening hebben we in deze nota de eerste bestuursrapportage van 2021 gecombineerd met de kaderstelling voor de begroting van 2022. Beide onderdelen zijn immers nauw met elkaar verweven, aangezien ontwikkelingen in dit jaar direct van invloed zijn op de kaders voor de begroting van het komende jaar. We hebben er voor gekozen de nota in twee delen op te splitsen. In het eerste deel vindt u de eerste bestuursrapportage van dit jaar. In het tweede deel van de nota vindt u ons voorstel voor de kaderstelling voor de begroting van 2022.

Bestuursrapportage

Na de korte inleiding met een beschrijving van de link met het collegeprogramma, gaven we hiervoor een korte samenvatting van de uitkomsten van deze nota. Hierna gaan we per programma in op de voortgang van de begroting 2021.

U zult in de programmateksten niet alle voorgestelde mutaties toegelicht zien. We hebben, conform de afspraken, enkel die teksten opgenomen die ontwikkelingen of politieke onderwerpen weergeven en/of teksten die een mutatie van € 40.000 of hoger onderbouwen. In de bijlagen is een totaalijst met daarin alle voorgestelde mutaties opgenomen.

In de bestuursrapportage vindt u tevens een paragraaf corona en een paragraaf grote projecten. Middels deze paragrafen geven we u een integraal beeld van de stand van zaken op het betreffende terrein.

Kaderstelling

In het tweede deel van deze nota wordt het meerjarige beeld gegeven, zoals dit te schetsen is met inachtneming van de voorstellen in deze nota. Daarbij worden autonome ontwikkelingen met effecten voor de komende jaren gepresenteerd en worden er verschillende uitgangspunten voor de begroting 2022 aan u voorgelegd. Er zijn echter nog veel ontwikkelingen, die richting de begroting 2022 nader moeten worden uitgewerkt. Het geschetste meerjarig perspectief geeft derhalve een voorlopige indicatie van het financiële perspectief voor de komende jaren.

Bestuursrapportage 2021

1. Veiligheid

Voortgang begroting 2021

Actualisatie bijdrage Veiligheidsregio 2021

De gemeentelijke bijdrage 2021 voor Het Hogeland is verhoogd. Deze verhoging is grotendeels het gevolg van de herrekening gemeentelijke bijdragen. Voor een klein deel is de verhoging het gevolg van de overheveling van de IOV-gelden naar het gemeentefonds. Dit betreft een aanpassing van administratief technische aard.

Mutatie: € 176.986 structureel nadeel

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Veiligheid (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	4.500	4.448	4.894	4.812	4.819	4.818
Structureel Voorjaarsnota			177	177	177	177
Incidenteel Begroting (actueel)			20			
Incidenteel Voorjaarsnota			-	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	2	-	-	-	-	-
Structureel Voorjaarsnota			-	-	-	-
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			-	-	-	-

2. Bereikbaarheid

Voortgang begroting 2021

Beleidsplan Wegen

Beleidsplan Duurzaam & Doelmatig Beheer Wegen; Op 13 januari 2020 hebben wij uw raad een beeld gegeven van de situatie. Uit dit wegenbeheerplan volgt dat het budget voor wegbeheer hoger moet worden. Wij hebben ca. 432 hectare verhardingen in beheer. Dat zijn ca. 864 voetbalvelden. De totale kwaliteit van het wegenareaal is matig te noemen. De kwaliteit is ten opzichte van de laatst bekende data in 2017 afgenomen. De vervangingswaarde is 272 miljoen euro. Uit het plan komt naar voren dat er structureel een bedrag extra nodig zou zijn van € 1.355.500 op het jaarlijks onderhoud, daarnaast € 4.642.500 voor het inlopen van achterstanden en gemiddeld € 1.406.450 per jaar voor noodzakelijke vervangingen (investeringskredieten).

Op dit moment is de financiële ruimte ontoereikend om alle lasten die voortvloeien uit het plan te kunnen ramen. Om toch te waken voor een forse achteruitgang van ons wegenareaal stellen we voor om de vervangingsinvesteringen wel op te nemen. Daarnaast stellen we voor om incidenteel € 1.300.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve wegen. Dit geeft een financiële buffer om te kunnen anticiperen op mogelijke calamiteiten.

Mutatie: vervangingsinvesteringen zijn opgenomen onder 'Mutaties investeringen' en de toevoeging aan de bestemmingsreserve onder 'Reservemutaties'.

Beleidsplan Civiele constructies

Beleidsplan Duurzaam & Doelmatig Beheer Civiele Constructies; Ook op dit terrein hebben wij u op 13 januari 2020 een beeld gegeven van de situatie. Wij hebben ca. 668 civiele constructies in beheer. De totale kwaliteit van het areaal is matig te noemen. De vervangingswaarde is 71,4 miljoen euro. Er zijn tekorten van € 265.700 op het jaarlijks onderhoud en gemiddeld € 1.523.750 per jaar voor noodzakelijke vervangingen (investeringskredieten).

Op dit moment is de financiële ruimte ontoereikend om alle lasten die voortvloeien uit het plan te kunnen ramen. Om toch te waken voor een forse achteruitgang van ons areaal civiele constructies stellen we voor om de vervangingsinvesteringen wel op te nemen. Daarnaast stellen we voor om incidenteel € 215.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve civiele constructies. Dit geeft een financiële buffer om te kunnen anticiperen op mogelijke calamiteiten.

Mutatie: vervangingsinvesteringen zijn opgenomen onder 'Mutaties investeringen' en de toevoeging aan de bestemmingsreserve onder 'Reservemutaties'.

Beleidsplan Openbare verlichting

Beleidsplan Duurzaam & Doelmatig Verlicht; Ook op dit terrein hebben wij u op 13 januari 2020 een beeld gegeven van de situatie. Wij hebben ca. 11.565 lichtmasten in beheer. De vervangingswaarde is € 11,7 miljoen euro. Onverkort uitvoering van het plan zou leiden tot een tekort van € 57.500 op het jaarlijks onderhoud en voor noodzakelijke vervangingen (gebaseerd op de keuze Duurzaam & Duister).

Het beleidsplan Verlichting is een middel om onder andere invulling te geven aan de zorgplicht van de gemeente ten aanzien van het beheer. Daarnaast geven we de ambitie op het gebied van beheer richting. Er worden richtlijnen en kaders benoemd waaraan getoetst wordt bij ontwikkelingen. Het beleidsplan verlichting vormt de basis voor het op te stellen beheer- en onderhoudsplannen. De keuzes die hierin worden gemaakt zijn uitgangspunt voor de onderbouwing van benodigde middelen en vormen daarmee tegelijk de basis voor de begroting. Het voorgestelde scenario 2 "Duurzaam & Duister" past het best in de visie "Ruimte!" van de gemeente.

Uit de inspectieresultaten blijkt dat 9% van de lichtmasten ouder is dan 40 jaar en 12 % van de armaturen ouder dan 20 jaar. Zoals voor alle kapitaalgoederen geldt, hebben ook lichtmasten en armaturen een technische levensduur en zullen deze, wanneer ze het einde van hun levensduur hebben bereikt, vervangen moeten worden. Om de verlichting de komende vijf jaar te laten voldoen richtlijnen en de ambitie Duurzaam & Duister is jaarlijks gemiddeld € 555.500 noodzakelijk. Ten opzichte van de huidige begroting betekent dit een tekort voor vervanging van € 57.500. De verdere detaillering volgt na vaststelling van het beleid en beheerplan.

Mutatie: Jaarlijkse vervangingsinvestering (€ 57.500) is opgenomen onder 'Mutaties investeringen'

Noordpolderzijk

In 2020 is er een bedrag beschikbaar gesteld voor de financiering van onderzoek om te komen tot een voorkeursalternatief voor de spoelzee op Noordpolderzijk. De verwachting was dat dit traject in 2020 zou worden afgerond. In verband met een aantal tegenvallers in het traject (onder andere COVID-19 en noodzakelijk extra onderzoek) kan dit traject niet worden afgerond in 2020 en schuift daarmee door naar 2021. Afrekening vindt daarom pas plaats in 2021. Het budget is derhalve ook nodig in 2021.

Mutatie: € 89.929 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten (ontr. Reserves))

Gladheidbestrijding

In verband met de zeer zachte winters in de afgelopen jaren is de raming 2021 fors naar beneden bijgesteld, echter waren de kosten in het begin van dit jaar hoog waardoor de raming 2021 incidenteel bijgesteld dient te worden.

Mutatie: € 40.000 incidenteel nadeel

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Bereikbaarheid (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	8.112	10.563	10.243	9.122	8.956	8.920
Structureel Voorjaarsnota			52	246	246	246
Incidenteel Begroting (actueel)			60			
Incidenteel Voorjaarsnota			138	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	636	369	241	132	132	132
Structureel Voorjaarsnota			-	188	188	188
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			-	-	-	-

3. Economie & Werkgelegenheid

Voortgang begroting 2021

Ondernemers in de knel

In uw vergadering van 14 april is het voorstel met betrekking tot 'Ondernemers in de knel' door u vastgesteld. De begroting dient hiervoor nog te worden aangepast.

Besloten is om € 190.000 beschikbaar te stellen uit de onderuitnutting van het Fonds Economische Versterking (FEV) voor de aanpak van de coronaproblematiek bij de ondernemers. Dekking vindt plaats door een onttrekking uit de reserve ondernemersfonds.

Mutatie: € 190.000 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten (onttrekking reserves))

Grondzaken - opbrengst verkoop overige gronden

Voor de opbrengst van grond buiten een grondexploitatie (verkoop overhoekjes) staat € 39.500 begroot. Op deze post worden ook de opbrengsten uit de kavelverkoop van het plan De Laan Zuid te Warffum geboekt, dit plan heeft op dit moment geen grondexploitatie meer. Aangezien de verkoop van deze kavels goed loopt is er op dit moment al € 50.000 meer dan geraamd ontvangen.

Mutatie: € 50.000 incidenteel voordeel

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Economie en werkgelegenheid (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	3.987	1.872	1.793	1.427	1.427	1.427
Structureel Voorjaarsnota			39	39	39	39
Incidenteel Begroting (actueel)			-			
Incidenteel Voorjaarsnota			220	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	1.015	4.064	1.001	805	808	812
Structureel Voorjaarsnota			-	-	-	-
Incidenteel Begroting (actueel)			-			
Incidenteel Voorjaarsnota			80	-	-	-

4. Leefbaarheid & Voorzieningen

Voortgang begroting 2021

Beleidsplan groen

Extern onderzoek heeft achterstallig boombeheer inzichtelijk gemaakt. Wanneer dit niet wordt verholpen, neemt het risico op letsel en schades sterk toe, er is daardoor, in toenemende mate, een reële kans op onveilige situaties. Er zal sprake kunnen zijn van aansprakelijkheid stelling, waarbij het hebben voldaan aan onze zorgplicht niet aantoonbaar zal blijken te zijn. Deze situatie is nu al actueel. Uitstel leidt tot een grotere achterstand en daarmee een toename van risico's.

Ook gezien de grote betekenis van bomen, zowel wat betreft functie als beeld, is bij het niet duurzaam beheren van bomen sprake van kapitaalvernietiging. Op een later moment actie ondernemen is allereerst kosten verhogend en in sommige gevallen zullen achterstanden zelfs onmogelijk te herstellen blijken te zijn.

Mutatie: € 45.100,- incidenteel nadeel (voor 2021, 2022 en 2023)

Schoonmaak sportgebouwen

Gemeentelijke sportgebouwen worden schoongemaakt door Ability. De geraamde kosten voor deze werkzaamheden bleken niet voldoende vanwege gebrek aan eigen schoonmaakkrachten. Er zijn externe partijen aangetrokken, wat uiteindelijk heeft geleid tot overschrijding van het budget. In de loop van 2021 wordt de schoonmaak van gemeentelijke gebouwen aanbesteed.

Mutatie: € 57.000,- structureel nadeel

Asbest verwijderen

Zie toelichting programma 8.

Mutatie: € 70.650 incidenteel nadeel (is verdeeld over verschillende programma's. In totaal € 96.200)

Noodverlichting en vluchtweg-aanduidingen

Zie toelichting programma 8.

Mutatie: € 63.700,- incidenteel nadeel (is verdeeld over verschillende programma's. In totaal € 101.350)

OZB Scholen

Scholen kunnen de OZB terugvragen bij de gemeente. Het huidige budget daarvoor is te laag. De OZB is gestegen en ook de nieuw- en verbouwde schoolgebouwen hebben een hogere WOZ waarde.

Mutatie: € 100.000 structureel nadeel

Peuteropvang

Alle peuters vanaf de leeftijd van 2 jaar kunnen gebruik maken van peuteropvang. Het aanbod voor peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag wordt gesubsidieerd door de gemeente. Hiervoor is een budget geraamd dat hoger ligt dan dat er vraag naar is. In onze gemeente doen veel ouders, van peuters die de peuteropvang bezoeken, een beroep op de kinderopvangtoeslag (KOT) van de belastingdienst. Nu blijkt dat er minder ouders een subsidie van de gemeente nodig hebben.

Daarnaast is geconstateerd dat er knelpunten zijn voor wat betreft de huisvesting van de peuteropvang die mogelijk invloed kunnen hebben op aanbod en kwaliteit van de peuteropvang. Wij zijn bezig om

knelpunten te inventariseren in overleg met de stakeholders. Wij zoeken naar mogelijkheden om knelpunten op te lossen zodat onze wettelijke taak ten aanzien van peuteropvang op een kwalitatief verantwoorde manier kan worden uitgevoerd.

Mutatie: € 150.000 structureel voordeel

Sportbeleid

Ten aanzien van toekomstig beleid buitensportaccommodaties is het nodig inzicht te krijgen in de kosten voor: a. Optimaal haalbaar/gewenste situatie of b. De maximaal haalbare situatie, of c. De minimale benodigde situatie. Hiervoor dient een 0-meting plaats te vinden.

Mutatie: € 50.000 incidenteel nadeel

Opbrengst werken derden Groen vm Ability

De opbrengst werken van derden Groen vanuit voormalig Ability zijn het afgelopen jaar fors gedaald. De oorspronkelijke raming van de baten is daarom naar € 0 bijgesteld. Voor 2021 wordt nog een opbrengst verwacht van € 158.000. Via deze rapportage wordt deze nog incidenteel bij Beheer en Onderhoud geraamd.

Mutatie: € 158.000 incidenteel voordeel

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Leefbaarheid en voorzieningen (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	16.752	19.420	16.601	13.964	13.689	13.596
Structureel Voorjaarsnota			186	186	186	186
Incidenteel Begroting (actueel)			49	15		
Incidenteel Voorjaarsnota			285	45	45	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	1.432	4.199	3.603	1.352	1.360	1.369
Structureel Voorjaarsnota			(3)	140	140	140
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			158	-	-	-

5. Sociaal Domein & Voorzieningen

Voortgang begroting 2021

Bijdrage renovatie dorps huis Zuidwolde

In 2018 is een subsidie toegekend vanuit de voormalige gemeente Bedum voor de renovatie/verbouw van dorps huis De Kern in Zuidwolde. Het beschikbaar gestelde bedrag is bij de herindeling overgeheveld van 2018 naar 2019, maar niet meegenomen in de overheveling van 2019 naar 2020. Uitbetaling vindt plaats in 2021.

Mutatie: € 50.000 incidenteel nadeel

Hulpmiddelen

Wij hebben samen met de gemeente Eemsdelta de aanbesteding gevoerd voor de inkoop van Wmo-hulpmiddelen. De prijsstelling van de hulpmiddelen is gebaseerd op een mix van goedkopere en duurder hulpmiddelen. Deze mix is gebaseerd op het uitstaande bestand voorafgaande aan de aanbesteding. Als gevolg van een verschuiving in het uitstaande bestand van goedkopere naar duurder middelen is de kostprijs ook gewijzigd. Voor nu en de toekomst zullen we kritisch gaan kijken naar de oorzaak van de verschuivingen. Maar het financieel nadeel voor de leverancier is momenteel onevenredig groot en zal naar alle waarschijnlijkheid nu toch gaan leiden tot een bijstelling, hetgeen een negatief effect heeft op onze begroting.

Ook zien we een toename van voorzieningen die moeten worden verstrekt aan zwaarlijvige inwoners, standaardvoorzieningen zijn dan niet veilig genoeg of passend. Voor bijvoorbeeld trapliften hebben we dan te maken met bijna een verdubbeling van het reguliere tarief.

Mutatie: € 220.000 structureel nadeel

Vervoer

Als gevolg van Covid-19 is het aantal reisbewegingen sterk afgenomen. Voor het verlies aan omzet- en eigen bijdragen zijn maatregelen getroffen ter compensatie. Voor dit jaar verwachten we geen grote wijzigingen in de ontwikkeling van uitgaven in dit kader. Echter, in de OV-concessie Groningen Drenthe wordt gesproken over het aanpassen van de dienstregeling. Hierdoor zullen er minder bussen gaan rijden of mogelijk zelfs lijnen komen te vervallen. Dit kan leiden tot een toename van het beroep op Wmo-vervoersvoorzieningen.

Mutatie: pm

Huishoudelijke Ondersteuning

Het volume ontwikkelt zich conform prognose in 2021. De tariefstijging waarmee in de begroting 2021 is voorzien is lager dan de werkelijke stijging van de tarieven. Hierin zit een verschil van 4,14% (7,14% versus 3,0%). De impact hiervan is ongeveer 184.000. De komende jaren zullen de uitgaven voor huishoudelijke hulp fors blijven stijgen door een toename van volume en verdere prijsstijgingen. prognoses laten zien dat we rekening moeten houden met een structurele verhoging van € 476.000 vanaf 2022.

Mutatie: € 184.000 structureel nadeel

Mutatie: € 476.000 structureel nadeel vanaf 2022

Begeleiding

Verwacht wordt dat de werkelijke uitgaven 2021 conform budget zullen zijn.

Voor 2022 verwachten we een kostenstijging van ongeveer € 295.000 waarvan € 172.000 voor Zorg in Natura en € 114.000 voor Vervoer naar Dagbesteding. De stijging van 'vervoer naar begeleiding' heeft te maken met het toepassen van de systematiek van de AMvB reële tarieven Wmo. Het bedrag voor pgb is een afgeleide van de nieuwe Zorg In Natura tarieven. Het beweegt niet direct per 1 januari 2022 mee, maar gedurende het jaar na herindicatie. Wanneer we het percentage ook toepassen op de pgb uitgaven, bedraagt dit ongeveer een stijging van € 133.000. In verband met de looptijd van de herindicaties zal dit in 2022 € 67.000 (50%) zijn.

Mutatie: BG-ZIN € 295.000 structureel nadeel vanaf 2022

Mutatie: BG-PGB € 67.000 structureel nadeel in 2022, vanaf 2023 € 133.000 structureel nadeel

Eigen bijdrage

Als gevolg van de volume ontwikkelingen bij HO en BG zien we een toename van de eigen bijdragen.

Mutatie: € 44.000 structureel voordeel.

Beschermd wonen

U bent middels een raadsmemo geïnformeerd over alle ontwikkelingen rondom Beschermd Wonen en Opvang. Vanwege alle landelijke ontwikkelingen en eventuele effecten van de coronacrisis, is het lastig om een meerjarenbeeld 2022-2025 te maken. De meerjarenbegroting is gebaseerd op veel aannames. De centrumgemeente adviseert de afwijkingen op te nemen als een pm post. Voor het jaar 2021 gaan we uit van een sluitende begroting. Op basis van de voorlopige jaarrekeningcijfers is de prognose 2021 opnieuw doorgerekend en dat had een licht positief effect. De definitieve jaarrekening later dit voorjaar zal tot nieuwe prognoses leiden.

Met ingang van 2021 betalen gemeenten zelf de zorgfacturen voor beschermd wonen. Om deze betalingen te kunnen doen wordt hiervoor maandelijks een voorschot ontvangen van de centrumgemeente. De mutatie wordt administratief verwerkt in deze voorjaarsnota. Per saldo heeft het geen financieel effect.

Mutatie: € 2.200.000 structureel (budgetneutraal, zowel lasten als baten)

Beheersmaatregelen jeugd

De tijdelijke inhuur van een beleidsmedewerker jeugd wordt deels gedekt uit het budget beheersmaatregelen jeugd. Dit deel van het budget wordt verplaatst naar de personeelsbegroting.

Mutatie: € 58.000 incidenteel voordeel (in 2022 en 2023)

Inkoopbudgetten Sociaal Domein

Er wordt nu actief personeel geworven met deskundigheid op het gebied van inkoop voor het sociaal domein. De vorig jaar beschikbaar gestelde incidentele budgetten hiervoor (doorgeschoven budget 2020 en budget 2021) dienen als dekking voor de loonkosten 2021 en 2022.

Mutatie: € 104.500 incidenteel voordeel

Statushouders

Per gehuisveste statushouder ontvangen we € 2.370 voor begeleiding. Voor de eerste helft 2021 bedraagt de taakstelling 54. De uitgaven zijn geraamd op een taakstelling van 40. De inkomsten worden niet meer apart uitgekeerd maar via de Algemene uitkering ontvangen, daarom komt de inkomst hier te vervallen.

Mutatie: € 94.800 structureel nadeel baten € 33.180 incidenteel nadeel lasten

Cliëntondersteuning

Via MEE werden casemanagers ingehuurd. Sinds 2021 zijn casemanagers in dienst van de gemeente. Het budget wordt hier verlaagd met € 300.500. De personeelsbegroting wordt verhoogd met € 241.500. Het voordeel van € 59.000 komt ten gunste van de taakstelling Sociaal Domein.

Mutatie: € 300.500 structureel voordeel

Bijzondere bijstand

Op de bijzondere bijstand ligt een taakstelling van € 302.000 vanuit de bouwstenennotitie. De uitgaven laten echter nog geen daling zien. De prognose laat een stijging zien van € 98.000 waardoor de te realiseren taakstelling € 400.000 wordt.

Schuldhelpverlening

Naar verwachting gaan meer inwoners te maken krijgen met problematische schulden als gevolg van de coronamaatregelen. Gemeenten hebben een aanvullend steunpakket ontvangen voor extra kosten door de coronamaatregelen. In dit steunpakket zit ook budget voor schuldhelpverlening (€ 30.000 in dec 2020 en € 65.000 begin 2021). Dit bedrag wordt toegevoegd aan het budget schuldhelpverlening om de verwachte toename van mensen in de schuldhelpverlening hulp te kunnen bieden. Het bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve corona.

Mutatie: € 95.000 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten (ontr. Reserves))

TONK (Tijdelijke Ondersteuningsregeling Noodzakelijke Kosten)

Veel mensen hebben het op dit moment financieel moeilijk. Door de coronamaatregelen zijn er banen verdwenen en veel ondernemers kunnen hun werk niet of maar deels uitoefenen. Hierdoor hebben velen minder inkomen dan voorheen. Zij hebben daarom mogelijk moeite om hun woonkosten te betalen. Om hen tijdelijk te helpen heeft het rijk geld beschikbaar gesteld aan gemeenten voor het financieel ondersteuning van inwoners die te maken hebben met een flinke inkomensdaling als gevolg van de coronamaatregelen.

Het kabinet heeft hiervoor € 260 miljoen beschikbaar gesteld. Wij zullen naar verwachting € 520.000 ontvangen. De middelen worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Uit deze middelen moeten zowel de uitkeringen worden betaald, als de uitvoeringskosten. De uitvoering vindt plaats binnen de bijzondere bijstand. De beleidsregels waarin de voorwaarden voor de TONK zijn opgenomen, zullen op korte termijn aan het college worden voorgelegd. De TONK gaat met terugwerkende kracht gelden vanaf 1 januari 2021 en eindigt op 1 juli 2021. Geadviseerd wordt om het bedrag van € 520.000 toe te voegen aan het budget voor bijzondere bijstand.

Mutatie: € 520.000 incidenteel nadeel (Dekking via Algemene uitkering)

Bezwaar en beroep participatie

Er is een juridisch medewerker aangetrokken voor de afhandeling bezwaar en beroep met betrekking tot de participatiewet. Deze medewerker is toegevoegd aan het team juridische zaken. Dekking komt uit het budget voor juridisch advies. De personeelsbegroting is met dit bedrag opgehoogd (programma 8). Per saldo geen effect.

Mutatie: € 50.000 structureel voordeel (op dit programma)

Ability Sector Industrie en Diensten

De omzetverwachting voor 2021 ligt ongeveer op hetzelfde niveau als 2020.

In 2020 is een deel van het omzetverlies nog gecompenseerd door de rijksbijdrage corona. De inzet van de VNG is er op gericht om ook voor 2021 een deel van het omzetverlies gecompenseerd te krijgen.

De ramingen voor de begroting 2021 zijn gebaseerd op de omzetcijfers van de voorgaande jaren. Op basis van de orderportefeuille wordt zowel de omzet als de kosten inkoop verlaagd. Dit betekent een bijstelling van het resultaat van € 2.265.722 (begroting 2021) naar € 1.756.000 (prognose voor 2021). Per saldo een nadeel van € 509.722.

Voor € 50.000 kan het tekort opgevangen worden door een verlaging van de bedrijfsvoeringskosten.

Mutatie: € 460.000 structureel nadeel

Ability Sector Groen, extern

Zoals aangegeven worden de externe opdrachten in het 'groen' afgebouwd. In de begroting is nog rekening gehouden met een structurele omzet van € 700.000. In 2021 wordt verwacht dat er nog voor een bedrag van € 158.000 aan externe omzet weggezet kan worden. De personele capaciteit wordt nu ingezet bij de eigen gemeentelijke groenvoorziening (inclusieve organisatie).

De geraamde omzet wordt onder dit programma structureel verlaagd en wordt incidenteel overgeheveld naar Beheer en Onderhoud (programma 4). Daar wordt de omzetprognose voor 2021 opgenomen. Per saldo geeft dit een nadeel van € 542.000.

Mutatie: € 700.000 structureel nadeel

Dorpshuizenbeleid

Het dorpshuizenbeleid "Het (t) huis van inwoners" is op 18 maart 2021 door de raad vastgesteld. Met een aantal dorpshuisbesturen worden op dit moment gesprekken gevoerd voor eventuele overname van het dorpshuis. Hierdoor zijn de financiële gevolgen nog niet helemaal duidelijk.

Mutatie: pm (najaarsnota)

BUIG

Een deel van het macrobudget dat beschikbaar is voor de BUIG is nog niet verdeeld. Het gaat hier om 327,2 miljoen. In de begroting 2021 is nog geen rekening gehouden met deze rijksbijdrage aangezien de verdeelsleutel voor deze middelen nog bij ministeriële regeling bepaald moet worden. Mocht de verdeling gehanteerd worden zoals de BUIG is verdeeld, dan gaat dit om een bedrag van ongeveer € 850.000.

Mutatie: € 850.000 incidenteel voordeel

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Sociaal domein en Volksgezondheid (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	84.570	90.966	81.221	79.805	79.358	79.347
Structureel Voorjaarsnota			1.682	2.320	2.386	2.386
Incidenteel Begroting (actueel)			871	565	66	
Incidenteel Voorjaarsnota			638	(48)	(58)	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024

Structureel Begroting (actueel)	26.864	29.512	23.729	23.392	23.393	23.394
Structureel Voorjaarsnota			350	350	350	350
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			904	-	-	-

6. Ruimtelijke Ordening, Wonen & Duurzaamheid

Programma Omgevingswet

De Omgevingswet vraagt om een omslag in denken over de inrichting, beleving en gebruik van onze leefomgeving. Het bovenliggende doel is om meer maatwerk te leveren voor initiatieven uit de samenleving en meer integraliteit te creëren in het beleid voor de fysieke leefomgeving. We stellen dit jaar de eerste Omgevingsvisie samen. Hiervoor is een projectgroep ingericht. Naast de projectgroep Omgevingsvisie zijn nog vier projectgroepen ingericht. Dat zijn de projectgroepen: Omgevingsprogramma, Omgevingsplan, Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (VTH), Processen & Informatievoorziening (P&I) en Werkwijze & Gedrag (W&I). Ook hebben we een Raadsontwikkelingsprogramma uitgewerkt waarin we in een zestal bijeenkomsten uw Raad op de hoogte brengen van de ontwikkelingen rond de Omgevingswet.

Afvalvoorzieningen Diftar-proof maken

In april 2020 is het Grondstoffenbeleid 2020-2030 vastgesteld. Hierin werd onder andere besloten om Diftar+ (betalen per kilo en per lediging) in te voeren in de hele gemeente. In oktober en november zijn bij meer dan 90% van de huishoudens nieuwe grijze en groene containers uitgezet met daarin chips om per huishouden de kilo's en aantal ledigingen bij te houden.

Minder dan 10% van de huishoudens maakt gebruik van verzamelcontainers. Deze containers zijn nog niet allemaal ingericht op Diftar. Er wordt momenteel gewerkt aan een voorstel om ook alle verzamelcontainers te voorzien van een toegangssysteem, zodat ook voor de inwoners die hiervan gebruik maken geldt dat zij betalen afhankelijk van de hoeveelheid afval die ze aanbieden. De vervanging van bestaande verzamelcontainers zal een investering met zich meebrengen. De omvang hiervan zal in de loop van 2021 duidelijk worden zal worden meegenomen bij de berekening van de afvalstoffenheffing 2022.

Papierinzameling vanaf 2022

In oktober 2020 is een garantieprijs vastgesteld voor 2021, voor de verenigingen en organisaties die oud papier inzamelen. In het geval dat de marktprijs van oud papier laag is draagt de gemeente er zorg voor dat de inzamelaars toch de kosten kunnen dekken en er een vast bedrag aan overhouden per kilo ingezameld papier. Deze garantieprijs is eerst alleen voor 2021 vastgesteld. Er wordt momenteel gewerkt aan een voorstel hoe om te gaan met de papierinzameling vanaf 2022. De kosten, danwel baten die hiermee gepaard gaan zullen in de loop van 2021 duidelijk worden en worden meegenomen bij de berekening van de afvalstoffenheffing 2022.

Voortgang begroting 2021

Opstellen Kerkenvisie

In de september circulaire 2020 heeft de gemeente een decentralisatie uitkering ontvangen ter grootte van € 75.000 voor het opstellen van een kerkenvisie. Nu het plan van aanpak hiervoor is uitgewerkt, kan het budget beschikbaar worden gesteld.

Mutatie: € 75.000 incidenteel nadeel

Meeropbrengst legesvergunningen

Op basis van de opbrengsten van het eerste kwartaal wordt verwacht dat de opbrengst van de legesvergunningen hoger zullen worden dan begroot. Daarnaast zien we een toename van het aantal aangevraagde vergunningen in het kader van de versterkingsoperatie. Dit leidt ook tot een grotere belasting van onze VTH-collega's. Om hierop te kunnen anticiperen stellen we voor om deze extra inkomsten te reserveren voor mogelijke extra inzet van personeel.

Mutatie: € 223.000 incidenteel voordeel en € 200.000 (budgetneutraal, zowel lasten als baten (Toevoeging aan Reserves))

Proeftuin aardgasvrije wijken Zuidwolde

In het voorjaar 2020 is voor het dorp Zuidwolde een aanvraag gedaan om deel te nemen aan het Programma Aardgasvrije Wijken. Deze aanvraag is in eerste instantie afgewezen. Maar waarschijnlijk zal deze in de loop van 2021 alsnog worden toegekend. Het gaat om een bedrag van € 4 miljoen dat bedoeld is voor de uitvoering van het project om Zuidwolde aardgasvrij te maken.

Mutatie: PM

Woonplan Bedum (vervangende nieuwbouw Prof. Mekelstraat en omgeving)

Dit is onderdeel van het plan van Wierden en Borgen om 200 woningen aan te pakken. Circa de helft renoveren en de helft vervangende nieuwbouw.

In dit gebied moet de vervanging van het rioolstelsel (aanleg gescheiden systeem) nog worden uitgevoerd (laatste fase in het gebied; de eerdere fasen zijn uitgevoerd gelijktijdig met andere vervangende nieuwbouw). Deze werkzaamheden en financiering zijn opgenomen in het rioleringsplan. Wierden en Borgen wil hier in 2022 starten met de sloop en de nieuwbouw (in 2 of 3 tranches). In overleg wordt de rioolvervanging en de herinrichting van het openbaar gebied in de planning opgenomen. De planvoorbereiding moet dit jaar gebeuren. Hiervoor is een voorbereidingskrediet van € 40.000 benodigd. Na de planvorming kan dan het uitvoeringskrediet worden gevraagd. Hierbij wordt dan rekening gehouden met middelen uit het rioleringsplan en de onderhoudsbudgetten. De financiële dekking is opgenomen in de hiervoor in de voormalige gemeente Bedum gevormde bestemmingsreserve Herstructurering.

Mutatie: € 40.000 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten (onttrekking Reserves))

Herontwikkeling Plantsoenstraat 4 Eenrum

Het pand aan de Plantsoenstraat 4 staat al enkele jaren leeg. Op dit moment wordt er gekeken naar de herontwikkeling van deze locatie. Wat al duidelijk is dat dit pand geen duurzaam vastgoed is dat behouden dient te worden of waar je in zou moeten investeren. Daarnaast ligt het pand afgelegen van de weg en omringt in het groen, wat kan lijden tot sociaal onveilige/ onprettige situaties. Vooruitlopend op de definitieve invulling van dit perceel wordt voorgesteld het pand te slopen. De totale kosten van sloop zijn geraamd op € 55.000. Dekking kan plaatsvinden uit de opbrengst van de verkoop van de gronden. Minimale opbrengst is € 55.000. Dit is de prijs van overhoekjes.

Mutatie: € 55.000 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten)

Programma Aardbevingen

De wijzigingen in de begroting aardbevingen komen voort uit een verhoogd lumpsumbedrag voor 2021 (1.970.000 euro) en de budgetoverheveling van 2020 (1.157.000), ook mede door een verhoogde lumpsum die in 2020 is uitgekeerd. De verwachte uitgaven voor 2021 bedragen 2.135.900 euro. Mogelijk is er in dit jaar sprake van een overschot dat naar 2022 zal worden overgeheveld. Inmiddels is de lumpsumvergoeding een Specifieke Uitkering (SPUK) geworden. Overgebleven budget is dan ook geoormerkt geld.

Mutatie: budgetneutraal

Inpassing Rijksinfrastructuur Duurzame energie

In verband met de realisatie van een aanlandingskabel voor het windpark NOZTNW (naast Gemini boven Schiermonnikoog) leveren wij een bijdrage. Deze ambtelijke inzet bij de gemeente wordt vergoed door:

- provincie Groningen	30.000 euro
- TenneT	77.000 euro
- EZK	3.000 euro

De gehele claim voor 2021 ligt nog niet vast, omdat nog niet overzien kan worden of alle kosten voor vergunningverlening uit leges gedekt gaan worden. Daarom volgt later dit jaar een bestuurlijk evaluatie over de werkelijke kosten voor de ambtelijke inzet dit jaar.

Mutatie: € 110.000 incidenteel (budgetneutraal, zowel lasten als baten)

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma RO, Wonen en Duurzaamheid (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	33.606	22.545	19.373	16.826	16.809	16.463
Structureel Voorjaarsnota			(41)	5	41	22
Incidenteel Begroting (actueel)			75			
Incidenteel Voorjaarsnota			288	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	31.658	18.344	16.386	17.146	17.180	17.073
Structureel Voorjaarsnota			187	187	187	187
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			672	-	-	-

7. Burger & Bestuur

Voortgang begroting 2021

Binnen dit programma worden geen mutaties voorgesteld van groter dan € 40.000.

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Burger en Bestuur (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	3.090	3.513	4.258	3.983	3.983	3.983
Structureel Voorjaarsnota			107	107	107	107
Incidenteel Begroting (actueel)				10		
Incidenteel Voorjaarsnota			-	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	476	580	693	703	712	721
Structureel Voorjaarsnota			-	-	-	-
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			-	-	-	-

8. Bedrijfsvoering

Voortgang begroting 2021

Kosten implementatie nieuw EHRM systeem

In 2020 is het EHRM systeem opnieuw aanbesteed. De opdracht is gegund aan Visma Raet op basis van de economisch meest voordelige inschrijving. Onderdeel van het plan van aanpak was spreiding van de implementatiekosten gedurende de looptijd van 4 jaar. De BBV schrijft echter voor dat kosten moeten worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie wordt geleverd. Dat betekent dat we de implementatiekosten moeten nemen in het jaar waarin ze worden gemaakt; dus in 2021 en 2022. Datzelfde geldt voor de licentiekosten. Deze moeten worden genomen in het jaar dat de licentie wordt gebruikt.

Voor ons betekent dit dat we de totale som van de implementatie, te weten € 178.560, voor 80% moeten nemen in 2021 en voor 20% in 2022.

Dit betekent een verschuiving van de geraamde lasten naar 2020 en 2021. Tegelijkertijd kan het structurele budget worden verlaagd met € 27.500 in 2023 en 2024 en € 39.000 in 2025 e.v.

Mutatie: € 150.000,- incidenteel nadeel in 2021 en € 15.000 incidenteel nadeel in 2022, vanaf 2023 structureel voordeel van € 27.000.

Personele lasten

Mutaties op personeel na vaststelling van de primaire begroting hebben per saldo geleid tot een kleine uitzetting van de personele begroting. In totaal is er sprake van een uitzetting van € 776.000. Hiervan wordt € 744.000 gedekt uit budgetten die elders in de begroting zijn opgenomen. Betreffende budgetten zijn verlaagd, waardoor het effect per saldo € 32.000 bedraagt, de taakstelling personeel is met dit bedrag verhoogd.

Mutatie: € 32.000 structureel (budgetneutraal, ook als taakstelling opgenomen)

Winstwaarschuwing overschrijding ziektevervangingsbudget

Het ziektevervangingsbudget is begroot op € 465.000. Het verzuim ligt op dit moment op 5,2%. Dat is ruim 3,5 procentpunt lager dan over dezelfde periode in 2020. Het voorkomen en oplossen van verzuim, of beter gezegd "het sturen op duurzame inzetbaarheid" krijgt veel aandacht.

Voor nu moeten we in 2021 rekenen op een uitgave voor ziektevervanging die, gerekend naar de inzet in 2020, rond de € 1 miljoen zou kunnen gaan bedragen. Dat is € 535.000 meer dan begroot. Op termijn rekenen we, op basis van een voortschrijdend gemiddelde en in afstemming met landelijke normen dat verhoging naar € 750.000 structureel noodzakelijk is. Wij stellen derhalve een budgetverhoging voor van € 535.000 in 2021. Vanaf 2022 zal het budget structureel verhoogd moeten worden met € 285.000. Wij willen de uitzetting oplossen binnen onze geraamde personele middelen. Per saldo voor deze voorjaarsnota dus budgetneutraal.

Mutatie: € 535.000 incidenteel nadeel, vanaf 2022 € 285.000 structureel nadeel. (budget neutraal)

Instelling voorziening frictie personeelskosten

Omwille van flexibiliteit in de bedrijfsvoering achten wij het wenselijk dat eventuele onderuitputting in ons P – budget via de bestemmingsreserve Frictie personeelskosten, direct beschikbaar blijft voor het opvangen van fluctuaties in de personele begroting en ook mee kan worden genomen naar volgende kalenderjaren. Onze bedrijfsvoering vraagt met regelmaat om adequate oplossingen voor de korte termijn om niet voorziene problemen het hoofd te bieden. Flexibiliteit is dan geboden en dat vraagt om een soepel samenspel tussen tijds inzet van menskracht en de afgewogen inzet van budget. En bij voldoende voeding van een dergelijke reserve door de jaren heen ontstaat er dan mogelijk ook een

financiële buffer om fluctuaties in het ziektevervangingsbudget op te kunnen vangen. Dit maakt de bedrijfsvoering en onze financiële huishouding, niet alleen flexibeler maar ook stabiel.

Team Samenleving en sociaal

Een beleidsmedewerker is tijdelijk in dienst. Het inhuurbudget voor beleidscapaciteit wordt verlaagd en de loonkosten op de personeelsbegroting worden tijdelijk verhoogd (prog. 8). Per saldo geen effect.

Mutatie € 50.000 incidenteel nadeel (voor 2022 incidenteel € 10.000) (budgetneutraal)

Asbest verwijderen

Een aantal gemeentelijke gebouwen hebben een asbest dak. Dit levert problemen op bij regulier onderhoud. Daarnaast kunnen er bij calamiteiten ernstige problemen ontstaan. Het gaat in eerste instantie om de gymzalen in Zoutkamp, de Vlijt Bedum, Schoolstraat Bedum, sporthal de Beemden, Berehoes Den Andel en manege Ulrum. Het verwijderen van asbest wordt niet meegenomen in MJOP's omdat dit incidentele werkzaamheden betreffen. Er is bij de berekening uitgegaan van een standaard m2 prijs.

Mutatie: € 21.200 incidenteel nadeel (is verdeeld over verschillende programma's. In totaal € 96.200)

Noodverlichting en vluchtweg-aanduidingen

De wetgever eist dat gebouwen conform wet- en regelgeving zijn ingericht. Noodverlichting en vluchtweg-aanduiding vallen daar ook onder. Een aantal gemeentelijke panden blijkt te zijn voorzien van sterk verouderd en slecht onderhouden veiligheidsmiddelen. Deze moeten acuut worden vervangen en hiervoor is vanuit het MJOP geen geld beschikbaar. Na vervanging worden deze regulier onderhouden en vervangen conform MJOP.

Mutatie: € 32.100 incidenteel nadeel (is verdeeld over verschillende programma's. In totaal € 101.350)

Meerjarig onderhoudsplan Vastgoed (MJOP)

Voor het MJOP is een nieuw plan opgesteld. De structurele financiële consequenties zijn op dit moment niet te dragen. Om mogelijke calamiteiten te voorkomen stellen we voor incidenteel € 800.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Mutatie: € 800.000 storting in de reserve (incidenteel)

Implementatie digitale duurzame informatievoorziening

De komende 3-5 jaar krijgt de gemeente te maken met een aantal nieuwe wetten in het kader van transparantie, gelijkrekken van informatiepositie tussen burger en overheid en het bevorderen van elektronisch verkeer. Concreet betreft het hier De Wet Open Overheid (WOO), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer (WMEBV), de Wet Elektronische Publicaties (WEP) en als koepelwet de Wet Digitale Overheid (WDO). De hele organisatie krijgt met de consequenties van deze wetten te maken. Dit vergt derhalve een stevige programma-aanpak.

Zeker als we ons realiseren dat 'Digitaal, tenzij...' wellicht als een te vormen keuze kan worden gezien, maar dat sommige van deze regels en wetten eigenlijk toewerken naar een 'Digitaal verplicht' vanaf 2023. Om dit in goede banen te kunnen leiden is een project/programmaleider van essentieel belang. De capaciteit in de betrokken teams voor een dergelijke grote klus is beperkt en is voor de inhoudelijke aspecten hard nodig. Daarom wordt gezocht naar de inzet van een project/programmaleider die dit geheel in goede banen kan leiden, coördineren, plannen en realiseren. Momenteel kunnen we de financiële consequenties nog niet geheel overzien. Daarom vooralsnog PM. Indien nodig, dan komen we daar bij de begroting op terug.

Mutatie: pm

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten programma Bedrijfsvoering (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	27.601	29.551	27.707	26.793	26.311	25.954
Structureel Voorjaarsnota			1.206	947	920	920
Incidenteel Begroting (actueel)			1.079	54		
Incidenteel Voorjaarsnota			208	5	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	811	187	297	301	305	308
Structureel Voorjaarsnota			50	50	50	50
Incidenteel Begroting (actueel)						
Incidenteel Voorjaarsnota			47	-	-	-

9. Algemene Dekkingsmiddelen

Voortgang begroting 2021

Dividend

Vanwege de coronapandemie zie we bij een aantal deelnemingen, waarin we aandelen hebben, de winsten onder druk staan. Voor een aantal is al duidelijk dat we geen dividend uitgekeerd zullen krijgen in 2021. Daarom wordt voorgesteld de raming hierop aan te passen.

Mutatie: € 150.000 incidenteel nadeel

Kapitaallasten

Bij de raming van de kapitaallasten wordt er van uitgegaan dat investeringen in het voorgaande jaar allemaal afgesloten worden. Dit is, zoals gebruikelijk, ook voor 2020 niet het geval geweest. Er zijn investeringen die doorlopen in 2021. Het scholenprogramma voor de voormalige gemeente Eemsmond is daar een voorbeeld van. Daarom zullen ook de bijbehorende kapitaallasten een jaar later starten. Dit heeft als gevolg dat er een incidenteel voordeel ontstaat in de exploitatie van 2021.

Daarnaast stellen we in de jaarrekening voor om een aantal kredieten af te sluiten omdat de projecten afgerond zijn. Doordat niet alle kredieten volledig benut zijn leidt dit tot een geschat structureel voordeel van € 50.000.

Mutatie: € 1.000.000 incidenteel voordeel en € 50.000 structureel voordeel

Algemene Uitkering

Op het moment van schrijven van deze voorjaarsnota was de meicirculaire nog niet verschenen. Daarom is in deze nota nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van deze circulaire. Vooruitlopend op de uitkomsten hebben we wel de toegezegde middelen in het kader van de TONK regeling geraamd, zodat deze geen effect heeft op deze nota.

Mutatie: € 520.000 incidenteel (per saldo budgetneutraal)

Gewijzigd financieel perspectief

Lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Lasten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	1.032	(1.105)	1.299	393	2.238	3.839
Structureel Voorjaarsnota			(548)	(283)	(137)	21
Incidenteel Begroting (actueel)			(12)			
Incidenteel Voorjaarsnota			(980)	-	-	-

Baten	Rekening		Voorjaarsnota			
	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Structureel Begroting (actueel)	120.647	119.757	116.884	118.213	119.736	121.058
Structureel Voorjaarsnota			2	40	40	40
Incidenteel Begroting (actueel)			2.661	2.661		
Incidenteel Voorjaarsnota			370	-	-	-

10. Mutaties Investerings

In de voorjaarsnota worden onderstaande mutaties voorgesteld op investeringskredieten.

Mutaties op Investeringslijst 2021 - 2024															
Progr.	Onderwerp	Nut	Ter- mijn	Bedrag van investering (ex BTW)								Kapitaallast (1 ^o jaar)			
				2021		2022		2023		2024		2022	2023	2024	2025
				Uitgave	Inkomst	Uitgave	Inkomst	Uitgave	Inkomst	Uitgave	Inkomst				
2	Fietsveiligheid	E	20	426.725	426.725							-			
2	Noordelijke dorpsrand Winsum	E	20	130.250	130.250							-			
2	Spoorwegveiligheid	E	40	1.574.000	1.824.000							-10.000			
2	Beleidsplan wegen	E	40			1.406.450		1.406.450		1.406.450		-	56.258	112.516	168.774
2	Civiele constructies	E	20			1.523.750		1.523.750		1.523.750		-	99.044	198.088	297.131
2	Opheffen NABO's	E	40	445.900	445.900							-			
2	Openbare verlichting	E	30			57.500		57.500		57.500		-	2.779	5.558	8.338
3	Het Aanleg (herinrichting)	E	20		183.654							-11.938			
4	IJsbaan Winsum	E	-	130.000								-			
4	Dak zwembad De Beemden	E	25	187.600								10.318			
4	Afdek zwembad De Hoge Vier	E	20	63.000								4.095			
4	Kunstgrasveld Bedum	E	30	790.000								38.183	-		
6	Hooilandseweg 33-35 Roodeschool	E	-	75.000	40.000							-			
6	Warringalocatie - riolering	E	55	97.000								3.219			
6	Warringalocatie	E	20	108.000	34.650							4.768			
	Totaal			4.027.475	3.085.179	2.987.700	-	2.987.700	-	2.987.700	-	38.645	158.081	316.162	474.243

Bovenstaande mutaties worden hieronder toegelicht.

Fietsveiligheid

De provincie Groningen heeft ons een subsidie toegekend voor diverse projecten die de fietsveiligheid verbeteren. Medio april 2021 ontvingen wij de beschikking. Deze zogeheten DuVV-subsidie financiert tot 50% van de uitvoeringskosten van het betreffende project. De projecten waarvoor subsidie verleend is, zijn al opgenomen in de gemeentelijke begroting. De uitvoering voor deze projecten is dit jaar gepland. Totaal subsidie: € 426.725 Het gaat hierbij om de volgende projecten:

Noordelijke dorpsrand Winsum (Onderdendamsterweg)	€ 33.875,-
Opwaarderen fietspad Rasqueredermaar	€ 225.000,-
Opwaarderen fietspad tussen station Winsum en de Meeden	€ 25.000,-
Opwaarderen fietspad Oudedijkpad (parallel aan de N363)	€ 120.750,-
Opwaarderen verkeerssituatie voor fiets bij Togtemaarschool Bedum	€ 12.500,-
Opwaarderen Platvoetspad in samenwerking met de gemeente Groningen	€ 9.600,-

Mutatie budgetneutraal.

Beschikbaar stellen regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021

Op 30 november 2020 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ons een subsidie toegekend voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. De subsidie voor 'Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021' is toegekend voor de onderstaande projecten. Totaal subsidie: € 313.904,-

Noordelijke dorpsrand Winsum (Onderdendamsterweg)	€ 130.250,-
Het Aanleg (herinrichting)	€ 183.654,-

Mutatie: Baten worden verhoogd met € 313.904, lasten met € 130.250

Spoorwegveiligheid

Voorgesteld wordt om het investeringsbedrag te verhogen met € 1.574.000. Tevens wordt voorgesteld om de geraamde inkomsten te verhogen met € 1.824.000.

Met deze beide mutaties kan het netto ten laste van de gemeente komende krediet ad € 1.250.000 verlaagd worden met € 250.000 tot € 1.000.000. Hierdoor zullen ook de geraamde kapitaallasten in onze meerjarenraming lager worden.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grote Projecten.

Beleidsplan wegen

Zoals voor alle kapitaalgoederen geldt, hebben ook wegen een technische levensduur en zullen deze, wanneer ze het einde van hun levensduur hebben bereikt, vervangen moeten worden. Bij de wegen in Het Hogeland gaat het jaarlijks gemiddeld om een bedrag van € 1.406.450. In het bedrag van € 1.406.450 gaan wij uit van samenhang met andere werkzaamheden zoals riolering en andere projecten.

Mutatie: krediet jaarlijks € 1.406.450

Beleidsplan Civiele constructies

Uit de inspectieresultaten blijkt dat 13% van de civiele constructies een kwaliteit D (zeer slecht) heeft. Zoals voor alle kapitaalgoederen geldt, hebben ook civiele constructies een technische levensduur en zullen deze, wanneer ze het einde van hun levensduur hebben bereikt, vervangen moeten worden. Bij de civiele constructies in Het Hogeland gaat het jaarlijks om een gemiddeld bedrag van € 1.523.750. In het bedrag van € 1.523.750 gaan wij al uit van samenhang met andere werkzaamheden zoals riolering en andere projecten.

Mutatie: krediet jaarlijks € 1.523.750

Opheffen NABO's Warffum

In samenwerking met ProRail en de provincie wordt gewerkt aan de sanering van twee overwegen bij Warffum en de aanleg van een agrologistieke weg. Hoe snel een en ander zal verlopen is mede afhankelijk van de afspraken die gemaakt kunnen worden met betrokkenen en de voortgang in de wijziging van het bestemmingsplan die noodzakelijk is voor de aanleg van de agrologistieke weg.

Mutatie: budgetneutraal

Ijsbaan Winsum

Van de ijsbaan in Winsum is Staatsbosbeheer de eigenaar van de grond. Wij zijn erfpachter. De ijsbaanvereniging huurt het terrein van de gemeente en onderhoudt het terrein. Staatsbosbeheer wil het perceel afstoten en heeft het grondeigendom aangeboden aan de gemeente. Gezien de ligging hebben wij belang bij deze aankoop (strategische aankoop).

De verwervingsprijs is € 130.000. Dekking is het vervallen van de pacht van € 5.500 per jaar.

Mutatie: krediet € 130.000

Aanpassingen dak Zwembad de Beemden te Bedum

Het dak van zwembad De Beemden verkeert in zeer slechte staat. Onlangs zijn steekproeven uitgevoerd. Het blijkt dat de constructieve opbouw dusdanig slecht is dat complete vervanging noodzakelijk is. Dit in plaats van alleen de dakbedekking vervangen. Bijkomende werkzaamheden zijn hierin meegenomen. Ook de lichtstraat dient in zijn geheel te worden vervangen. De lekkages zijn dusdanig ernstig dat veiligheid en bedrijfsvoering in het gedrang komen. Dit zijn onvoorziene kosten die niet in het MJOP worden benoemd.

Mutatie: € 187.600

Afdekking Zwembad de Hoge Vier te Winsum

Het zwembad De Hoge Vier in Winsum wordt afgedekt door middel van lamellen. Het doel is besparing van energie en het drukken van de kosten. De lamellen dateren van 2000 en zijn aan vervanging toe. Het benodigd investeringsbedrag is inclusief afdekking, wikkellassen en bijkomende zaken.

Mutatie: € 63.000

Kunstgrasveld Bedum

Uw raad is/wordt separaat geïnformeerd over de plannen voor de aanleg van een kunstgrasveld bij het sportpark Bedum.

Wij stellen u daarom voor om geld beschikbaar te stellen voor de realisatie van een kunstgrasveld in 2021 en een voorbereidingskrediet om de plannen voor een nieuwe accommodatie nader uit te werken. Op basis van deze voorbereiding kan de gemeenteraad in het najaar een besluit nemen over het benodigde krediet voor de bouw van een nieuwe accommodatie.

De planning is om in 2021 een kunstgrasveld aan te leggen en in het voorjaar van 2023 een nieuwe accommodatie te bouwen. Op dit moment vindt nog overleg plaats over de wensen voor de nieuwe accommodatie en de locatie daarvan.

Mutatie: € 790.000

Hooilandseweg 33-35 Roodeschool

Op 20 april 2017 heeft de raad van voormalig Eemsmond ingestemd met de aankoop van de Hooilandseweg 33-35 te Roodeschool. De gemeente heeft hiervoor een overeenkomst getekend met verkoper. De daadwerkelijke aankoop moet nog plaatsvinden. Inmiddels staat het in 2017 gevraagde krediet nergens meer begroot. Daarom is er eenmalig een bedrag van € 75.000 nodig om aan de verplichtingen tot koop te voldoen. De opbrengsten i.v.m. verkoop als kavel wordt geschat op € 40.000.

Mutatie: krediet € 75.000, opbrengstverkoop € 40.000

Warringalocatie

Samenhangend met de realisatie van het appartementencomplex aan de Kerkstraat in Winsum is een investering nodig van € 205.000 in de openbare ruimte en riolering. De kosten zullen als volgt worden gedekt: € 97.000 uit de rioleringsgelden (geen uitzetting van de huidige begroting) en € 108.000 voor de overige bouw- en woonrijpmaak werkzaamheden. Dit wordt deels gedekt uit de bijdrage van de ontwikkelaar en het restant à € 73.350 zorgt voor een uitzetting door een kapitaallast van € 4.760 in de begroting.

Mutatie: € 205.000

Woonplannen Algemeen

Er wordt in verschillende dorpen gewerkt aan verschillende woonplannen. Dit zijn veelal plannen van woningcorporaties om bestaande woningen te vervangen of te renoveren waarvan de voorbereiding of de bouw (in verschillende fasen) in de voormalige gemeenten al zijn gestart. Het kunnen ook herstructureringsplannen zijn op voormalige bedrijfslocaties waar de bestaande bebouwing is/wordt gesloopt (al dan niet met sanering en met bijdragen/subsidies van derden) en kavels worden verkocht. Dit zijn plannen waarvoor geen grondexploitaties zijn opgesteld. Bij de uitwerking van de projecten met de woningcorporaties blijkt dat soms grondruil of grondoverdracht wenselijk is, bijvoorbeeld als door verdunning minder woningen worden teruggebouwd, blijft er terrein over dat als openbaar gebied ingericht moet worden. Ook kunnen door een vanuit stedenbouwkundig oogpunt gewenste andere situering van de nieuwbouw, aanpassingen aan de infrastructuur noodzakelijk zijn. Daar waar mogelijk worden werkzaamheden zoals aanpassingen aan het rioolstelsel of vervanging/onderhoud in het openbaar gebied gecombineerd.

We zijn bezig om al deze plannen te actualiseren en te voorzien van actuele kostenramingen. Voor de eventueel benodigde aanpak van het openbaar gebied zijn veelal kredieten of reserveringen beschikbaar. De kredieten zijn gebaseerd op ramingen met prijspeilen in voorgaande jaren en zijn niet geïndexeerd. Als we de actuele kostenramingen hebben kunnen we beoordelen of deze voldoende zijn, indien nodig zullen we voorstellen voor kredietwijzigingen aan u voorleggen.

Woonplan Leens, Wehe-den-Hoorn, en Zoutkamp

Door Wierden en Borgen worden in deze dorpen gewerkt aan het vervangen van woningen. Er worden minder woningen teruggebouwd dan gesloopt, de overblijvende ruimte dragen ze over aan de gemeente. Voor de herinrichting van het openbaar gebied is in het verleden een krediet beschikbaar gesteld door de voormalige gemeente De Marne. Dit krediet wordt nu herijkt en getoetst aan de huidige plannen.

Reservemutaties

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de mutaties in de reserves die voortvloeien uit deze Voorjaarsnota. Daarnaast nemen we een actueel overzicht op van de reserves en voorzieningen. In dit overzicht is de laatst bekende stand, die van de jaarrekening 2020 opgenomen, aangevuld met de mutaties van de reeds vastgestelde begrotingswijzigingen in 2021 en de voorstellen uit deze nota.

Toelichting reservemutaties VJN

Programma 2

Reserve Baggerplan: Er wordt een bedrag van € 89.929 onttrokken ter dekking van de kosten voor onderzoek om te komen tot een voorkeursalternatief voor de spoelzee op Noordpolderzijl.

Reserve onderhoud wegen: Voor het onderhoud van wegen is een plan opgesteld. Wanneer dit plan onverkort wordt opgenomen in onze ramingen, dan leidt dit tot een forse verhoging van de structurele lasten. Gezien de huidige financiële situatie, lukt het niet op dit moment de benodigde structurele middelen vrij te maken. Om te voorkomen dat de achterstanden in het onderhoud te ver oplopen, stellen wij voor om de bestemmingsreserve onderhoud wegen aan te vullen met een incidenteel bedrag van € 1.300.000. Dit kan worden gedekt uit de deels vrijvallende bestemmingsreserve onderwijshuisvesting. Deze bestemmingsreserve is grotendeels gevuld door de boekwinst op de verkoop NSU.

Reserve onderhoud bruggen: Voor het onderhoud van de bruggen zien we een soortgelijk effect als bij wegen, alleen is deze minder fors in omvang. Daarom stellen we voor hier € 215.000 toe te voegen, die op gelijke wijze gedekt wordt.

Programma 4

Reserve onderwijshuisvesting: Vanwege de versteviging van de verdiepingsvloer van de NSU ontstond een erg hoge boekwaarde voor de school. Afwaardering ten laste van de Algemene Reserve was daardoor noodzakelijk. Door de verkoop van de NSU is een boekwinst gerealiseerd in 2019. Deze middelen zijn geparkeerd in de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting. Voorgesteld wordt deze middelen over te hevelen naar de bestemmingsreserve onderhoud wegen, onderhoud bruggen en onderhoud gebouwen en deels (€ 500.000) in te zetten ter dekking van diverse onderhoud gerelateerde incidentele posten uit deze voorjaarsnota. De onttrekking bedraagt € 2.815.000.

Reserve ruimte voor dorpen en ondernemers: Er is voorgesteld € 190.000 beschikbaar te stellen voor ondernemers die in de knel komen als gevolg van de coronapandemie. Deze worden gedekt uit de reserve ruimte voor dorpen en ondernemers.

Programma 6

Reserve herstructurering: In de voorjaarsnota wordt voorgesteld om € 40.000 beschikbaar te stellen voor het opstellen van een Woonplan Bedum. Deze kosten worden gedekt uit de reserve herstructurering.

Programma 7

Nieuwe reserve 'Dekking VTH aardbevingen': Door de versterkingsopgave zien we een toenemend aantal aanvragen van omgevingsvergunningen. De opbrengst leges kan hierdoor structureel verhoogd worden met € 200.000. Deze extra aanvragen leiden uiteraard ook tot een verhoging van de werkdruk voor het team VTH. Extra inzet kan in de eerste jaren bekostigd worden uit de lumpsum vergoeding die we ontvangen in het kader van aardbevingen. In de laatste jaren zijn mogelijk eigen middelen noodzakelijk. Om dat te kunnen bekostigen stellen we voor om een deel van de extra leges omgevingsvergunning, voor de omvang van € 200.000 per jaar, te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Dekking VTH aardbevingen'.

Programma 8

Reserve onderhoud gebouwen: Net als voor de wegen en de civiele constructies, is ook voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed een beheerplan (MJOP) opgesteld. Ook dit plan leidt tot een forse structurele claim. Evenals bij wegen en bruggen stellen wij voor om aan deze bestemmingsreserve een incidentele dotatie te doen. Het voorstel is om € 800.000 toe te voegen, die gedekt wordt uit de vrijvallende middelen van de verkoop NSU.

Daarnaast worden ten behoeve van het klein onderhoud aan gebouwen bodes ingezet. Ter dekking van deze formatie wordt voorgesteld om een structurele onttrekking aan deze reserve te ramen van € 16.000.

Programma 9

Reserve corona: De verwachting is dat meer mensen gebruik gaan maken van schuldhulpverlening door de coronapandemie. Hiervoor wordt € 95.000 extra geraamd. Voorgesteld wordt deze te dekken uit de reserve corona.

Toelichting overzicht reserves en voorzieningen

In het overzicht op de volgende pagina is de stand van reserves en voorzieningen opgenomen conform de stand van de Jaarrekening 2020. In de kolom geraamde mutaties 2021 zijn de mutaties uit de Begroting 2021 weergegeven met aanvullend de tussentijds vastgestelde begrotingswijzigingen.

Omdat uw raad nog een besluit moet nemen over het rekeningresultaat van 2020 is deze apart opgenomen. Deze kan betrokken worden bij de stand van Algemene reserve. Aanvullend daarop; in de geraamde onttrekking aan de algemene reserve is het bedrag van de budgetoverheveling ad € 6,6 miljoen opgenomen.

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht

bedragen x € 1.000

Reserve/Voorziening Het Hogeland	Saldo 01-01-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Saldo 31-12-2020	Geraamde toevoeging 2021	Geraamde onttrekking 2021	Mutaties VJN 2021	Prognose stand 31-12-2021
RESERVES								
Algemene reserve								
Algemene reserve	8.552	11.416	5.911	14.058	2.005	7.917		8.146
Gerealiseerd resultaat								
Te verdelen resultaat	588	0	588	0	2.659			2.659
Bestemmingsreserves								
Reserve afboeking MVA	1.882	0	1.882	0				
Reserve Jaarovergang	2.167	0	0	2.167				2.167
Reserve Claims	1.756	33	499	1.290		33		1.257
Reserve Corona	0	904	0	904		196	-95	612
Programma 2 Bereikbaarheid								
Reserve Onderhoud wegen	820	0	120	700			1.300	2.000
Reserve Onderhoud bruggen	220	57	0	277	55		215	547
Reserve Baggerplan	535	386	0	922	101	289	-90	644
Reserve Ontsluiting Bedum	500	0	0	500				500
Reserve Openbare verlichting	7	0	1	6				6
Reserve Trace Mensingeweer - Zoutkamp	140	0	0	140				140
Programma 3 Economie en Werkgelegenheid								
Reserve Cofinancieringen	28	0	0	28				28
Reserve Versterking centrum Winsum	352	0	33	319				319
Reserve Regiovisie	15	0	0	15				15
Programma 4 Leefbaarheid en Voorzieningen								
Reserve Scholenprogramma	4.347	288	1.013	3.622	288			3.910
Reserve Onderwijshuisvesting	3.401	30	334	3.097	30	19	-2.815	293
Reserve Gymlokaal Wehe-den Hoorn	70	0	70	0				0
Reserve Friciekosten bibliotheek	18	0	9	09				09
Reserve Programma Krimp en Leefbaarheid	245	306	101	451	272	40		683
Reserve Leefbaarheid	2.943		2.900	43				43
Reserve Ruimte voor Dorpen en Ondernemers	1.709	1.150	359	2.500	600	525	-190	2.385
Reserve Waddenkustopgave	500	0	0	500				500
Reserve bosaanleg Netlaan	32	0	0	32				32
Programma 5 Sociaal Domein en Volksgezondheid								
Reserve Sociaal domein	119	0	119	0	1.000			1.000

Programma 6 RO, Wonen en Duurzaamheid								
Reserve Herstructurering	928	0	0	928			-40	888
Reserve Bovenwijkse kosten Ter Laan 4	118	0	0	118				118
Reserve Bovenwijkse kosten Vogelzangloc	15	0	0	15				15
Reserve Grondexploitatie	371	125	59	438				438
Reserve Woon-& leefbaarheidsplannen Eemsdelta	612	0	213	399				399
Reserve Onderhoud begraafplaatsen	678	0	40	638		25		613
Reserve Klimaatbeleid	100	0	0	100	40			140
Reserve Milieu	93	0	0	93				93
Reserve Koppelkansen Aardbevingschade	500	0	0	500				500
Reserve dekking VTH aardbevingen *NIEUW*							200	200
Programma 8 Bedrijfsvoering								
Reserve Frictie personeelskosten	22	0	0	22				22
Reserve Groot onderhoud gebouwen	2.302	204	0	2.506	311		784	3.601
Bevingschade herstel gemeentelijke gebouwen	288	105	0	393				393
Totaal Reserves	36.975	15.005	14.250	37.730	7.361	9.044	-731	35.317

bedragen x € 1.000

Reserve/Voorziening	Saldo 01-01-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Saldo 31-12-2020	Geraamde toevoeging 2021	Geraamde onttrekking 2021	Prognose stand 31-12-2021
Het Hogeland							
VOORZIENINGEN							
Programma 6 RO, Wonen en Duurzaamheid							
Voorziening Afvalstoffenheffing	337	0	337	00			0
Voorziening Rioolheffing	4.764	1.589	0	6.353		10	6.343
Voorziening Woonrijp maken grondexploitaties	334	12	0	346			346
Voorziening Leens-Oost	83	0	17	65			65
Programma 7 Burger en Bestuur							
Voorziening Pensioenverplichtingen	7.899	184	353	7.729			7.729
Voorziening Wachtgeldverplichtingen bestuurders	629	445	665	409			409
Voorziening Wachtgeldverplichtingen ambtenaren	217	60	129	148			148
Programma 8 Bedrijfsvoering							
Voorziening Sparen verlof	71	0	2	70			70
Totaal Voorzieningen	14.334	2.290	1.505	15.119	0	10	0
Totaal Reserves en Voorzieningen	51.309	17.295	15.755	52.850	7.361	9.053	-731

Paragraaf Grote Projecten

Centrumplannen

Stand van zaken

Voor de centrumplannen is op basis van de huidige inzichten in 2021 geen sprake van extra benodigd krediet. Dergelijke voorstellen worden op dit moment ook voor de meerjarenraming niet voorzien. Ook is er in 2021 geen sprake van beleidswijzigingen in verband met de centrumplannen, dergelijke wijzigingen worden op dit moment ook voor de meerjarenraming niet voorzien.

Financiële stand van zaken

Hieronder een korte weergave van de financiële stand van de kredieten.

Centrumplan Bedum bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	15	60	2.140	-15	2.200	2.200
Openbare ruimte centrum Bedum	1.120	582	50	509	-21	120	120
Reconstructie Molenweg	767	32	0	735	0		
Herinrichting Molenweg	204	24	0	182	-2		
Damwand Molenweg	500	0	0	500	0		
Uitvoering Bederawalda	1.294	721	0	573	0	120	261
Centrumplan Bedum	724	183	0	543	-2		
Totaal	6.809	1.557	110	5.183	-40	2.440	2.581

Centrumplan Winsum bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	3.440	793	443	516	1.688	3.440	3.440
Infrastructuur centrum Winsum	1.000	176	0	824	0		
Versterking centrum Winsum	1.000	700	347	0	-47		
Totaal	5.440	1.668	791	1.340	1.641	3.440	3.440

Centrumplan Uithuizen bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	148	243	700	1.108	2.200	2.200
De Blink	5.233	5.174	10	0	49	3.744	2.995
Molenerf	1.676	507	0	0	1.169	475	0
Schoolstraat	1.593	299	0	0	1.294	393	0
Totaal	10.701	6.128	253	700	3.620	6.812	5.195

Centrumplan Uithuizermeeden bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	114	358	1.230	498	2.200	2.200
Dynamiek aan het Lint Uithuizermeeden	600	295	291	0	14	300	240
Totaal	2.800	408	649	1.230	512	2.500	2.440

Uitgaven						Inkomsten	
Proceskosten Centrumplannen bedragen x € 1.000	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Totaal proceskosten	1.560	478	289	702	91	1.560	1.560

Uitgaven						Inkomsten	
Totaal Centrumplannen bedragen x € 1.000	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Bedum	6.809	1.557	110	5.183	-40	2.440	2.581
Winsum	5.440	1.668	791	1.340	1.641	3.440	3.440
Uithuizen	10.701	6.128	253	700	3.620	6.812	5.195
Uithuizermeeden	2.800	408	649	1.230	512	2.500	2.440
Proceskosten	1.560	478	289	702	91	1.560	1.560
Totaal	27.310	10.239	2.093	9.155	5.824	16.752	15.216

Scholenprogramma

Stand van zaken

In het scholenprogramma om aardbevings- en toekomstbestendige schoolgebouwen te realiseren staan de komende periode verschillende aanbestedingen op de rol: De nieuwbouw van KC Warffum, KC Roodeschool en KC Usquert. De bouw hiervan zal in het najaar van dit jaar starten. Onder regie van de NCG zal dit najaar ook de versterking van het schoolgebouw van Noordkaap/De Sterren starten.

In het najaar is de oplevering van de nieuwbouw van de basisschool Het Prisma in Uithuizermeeden (voorheen de Dr. Damschool). De nieuwbouw van de Klinkenborg in Kantens wordt eind 2021 opgeleverd. In voorbereiding is de vervangende nieuwbouw van de gymzaal in Zandweer.

Na de aanbesteding maken we de balans ten aanzien van de beschikbare kredieten op. De mogelijke verschuivingen binnen die kredieten zullen we dan aan u voorleggen. Van het Rijk hebben we de beschikking ontvangen voor de extra bijdrage om bouwkostenstijging deels te compenseren. In de beschikbare kredieten was hiermee voor een bedrag van € 1.500.000 rekening gehouden. Het nu beschikte bedrag is € 1.655.701. Bij het voorstel over de kredieten zullen we dit ook opnemen.

Daarnaast is het rijk gevraagd om zogenaamde inpassingskosten beschikbaar te stellen (voor het gehele aardbevingsprogramma, waaronder specifiek voor het scholenprogramma). Het rijk heeft toegezegd hier in juni een definitief besluit over te nemen.

De schoolgebouwen van Het Hogeland College in Uithuizen en Warffum moeten bouwkundig versterkt worden. In Uithuizen is de wens om het deel met leslokalen uit 1962 te vervangen door vervangende nieuwbouw. Om dit mogelijk te maken zijn we het gesprek met de NCG gestart om de versterking over te nemen. Wanneer de condities voor overname voor ons onvoldoende perspectief bieden, of te veel risico's met zich meebrengen, dan zal de versterking bij de NCG blijven en zal de NCG dit project moeten uitvoeren. Onze bijdrage blijft dan beperkt tot de beschikbare middelen voor het toekomstpakket. We verwachten dit voorjaar hierover samen met de NCG een besluit te kunnen nemen. De financiële gevolgen verwerken we dan ook in het kredietvoorstel.

Financiële stand van zaken

Hieronder een korte weergave van de financiële stand van de kredieten.

Scholenprogramma bedragen x € 1.000	Uitgaven					Ontvangsten			
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichting en	Prognose	restant raming	Raming ontvangsten	Werkelijke ontvangsten	Verplichting en	restant raming
Verbouw Horizon	520	520	-	-	-0	-	-	-	-
Nieuwbouw Togtemaarschool	4.219	4.121	99	-	-0	2.314	2.314	-	-0
Verbouw Regenboog	6.876	5.144	125	1.606	-0	4.184	4.184	-	-0
Nieuwbouw Groenland	3.069	2.609	25	436	-	2.322	2.322	-	-
Verbouw Walfridus	472	472	-	-	0	-	-	-	-
Herinr. oude locatie Togtemaarschool	600	165	250	185	0	218	174	44	-
Dr. Damschool Uithuizermeeden	4.600	1.256	2.900	302	142	2.646	1.526	978	142
Aanpassing Openbare Ruimte schoolloc.E	100	-	-	100	-	-	-	-	-
Nieuwbouw school De Dobbe	3.000	195	200	2.605	-	1.914	250	1.664	-
Nieuwbouw school Usquert	3.300	137	200	2.491	472	1.450	157	821	472
Nieuwbouw Jansenius de Vries/De Rank	5.100	180	200	4.880	-160	2.417	529	2.048	-160
Nieuwbouw Klinkenberg school	2.400	480	200	1.720	-0	1.316	253	1.063	-
Versterking Nijenstein school	2.300	266	25	2.009	-	1.093	199	894	-
Versterking HHC Uithuizen	2.100	6	10	2.084	-	1.000	-	-	1.000
Versterking HHC Warffum	700	3	10	687	-	-	-	-	-
Versterk. school De Noordkaap/De Sterren	700	13	500	187	-	-	-	-	-
Tijdelijke school Uithuizermeeden	682	115	400	167	-	682	136	546	-
Aanp. Openbare schoollocaties	50	-	-	50	-	-	-	-	-
TOTAAL	40.788	15.682	5.144	19.509	454	21.557	12.044	8.059	1.454

De Tirrel

Stand van zaken

Eind 2020 zijn de voorbereidingswerkzaamheden voor De Tirrel afgerond en is de realisatiefase begonnen. In maart is, overeenkomstig de planning, gestart met het plaatsen van ca. 840 z.g. boorpalen van 28 m lengte voor de fundering. De verdere voorbereidingen verlopen eveneens volgens planning. De planning is dat de bouw najaar 2022 gereed is, waarna de inrichting van het gebouw kan starten. Vervolgens kan het gebouw in het voorjaar 2023 worden betrokken.

Ondertussen is er gestart met een beheer en exploitatieplan. Dit in samenwerking met De Hoven en de betrokken scholen. Een basisplan waarin alle aspecten van dagelijks beheer t/m wederzijdse verantwoordelijkheden worden geregeld. Onderdeel daarvan is ook de VVE tussen De Hoven en de gemeente en de verschillende huurcontracten van de diverse partijen die zich gaan vestigen in De Tirrel. Op dit moment loopt er een onderzoek naar de exploitatie van de toe te passen zonnecollectoren. Deze moeten, in samenhang met andere voorzieningen, zorgen voor een energie neutraal gebouw.

Financiële stand van zaken

Hieronder een korte weergave van de financiële stand van de kredieten.

De Tirrel te Winsum bedragen x 1.000	Uitgaven				Ontvangsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen/prognose	restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Vorbereidingskosten	4.860	4.294	0	566	1.100	1.217
Bouwkosten	23.519	1.726	0	21.792	3.100	921
Bouwgerelateerde kosten	4.000	377	0	3.623	800	0
Inrichtingskosten	250	0	0	250	0	0
Onvoorzien	1.200	0	0	1.200	0	0
TOTAAL	33.829	6.397	0	27.432	5.000	2.138

Werelderfgoed centrum (WEC)

Stand van zaken

De realisatie van het Werelderfgoedcentrum (WEC) is de verantwoordelijkheid van de stichting WEC. De gemeente is alleen verantwoordelijk voor de inrichting van de buitenruimte (vanaf de demarcatielijn tot aan de visafslag) en het vergunningetraject.

Voor de parkeervoorziening t.b.v. het WEC hebben wij een faciliterende rol, omdat zowel Rijkswaterstaat als de provincie geen huurovereenkomst met particulieren aangaan. Aan de gemeente is door de stichting WEC een garantiestelling voor een geldlening gevraagd. U heeft hier onlangs mee ingestemd. Overigens wordt er op gewezen dat de Raad van Toezicht van het zeehondencentrum nog akkoord moet gaan met de investering. Wanneer deze niet akkoord gaat, dan wordt het WEC niet gerealiseerd. Financieel zal het dan niet meer haalbaar zijn. Voor de bestemming van het Waddenkwartier zal dan een nieuwe invulling gevonden moeten worden. Het terrein is bij de gemeente in erfpacht.

Spoorwegveiligheid

Spoorwegveiligheid bedragen x € 1.000	Uitgaven			Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Kosten overgangen/procesman.	3.250	4.199	-949	0	0
Nog te maken kosten 2021	0	625	-625	0	0
Bijdrage PlegtVos	0	0	0	0	280
Bijdrage ProRail	0	0	0	0	1.544
Bijdr.provincie (voorschot 80%)	0	0	0	2.000	1.600
Bijdr.provincie (nog te ontv. 20%)	0	0	0	0	400
Totaal	3.250	4.824	-1.574	2.000	3.824

Er is een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 3.250.000. Hiertegenover staat een geraamde bijdrage van de provincie Groningen van € 2.000.000. Het netto door de gemeente Het Hogeland af te schrijven bedrag bedraagt daarmee € 1.250.000. Onderdeel van de afspraken is dat de (geaccepteerde) meerkosten van het project voor rekening van ProRail komen. De omvang van die meerkosten was bij de start van het project niet bekend. Vaak was dat ook afhankelijk van de kosten die gemaakt moesten worden om de overwegen veilig te maken.

Het project nadert inmiddels zijn voltooiing. De verwachting is dat het project in 2021 wordt afgerond. De werkelijke kosten hebben inmiddels € 4.199.000 bedragen en we verwachten in 2021 nog kosten te maken tot een bedrag van € 625.000. Als we alleen naar de kosten kijken dan zijn de werkelijke kosten € 1.574.000 hoger dan geraamd.

Van de toegezegde provinciale bijdrage hebben we 80% ontvangen. De resterende 20% wordt ontvangen na afronding van het project (en indien de kosten conform de voorwaarden zijn besteed). Naast de provinciale bijdrage hebben wij ook bijdragen ontvangen van PlegtVos en ProRail. De bijdrage van PlegtVos stamt nog uit de tijd van de grondexploitatie Oosterhuisen in Baflo. In die exploitatie-overeenkomst was opgenomen dat PlegtVos een bedrag van € 280.000 zou bijdragen in de verbetering van de spoorwegovergang naar het uitbreidingsplan. Deze bijdrage is in 2020 ontvangen. Zoals hiervoor geschreven zijn de (geaccepteerde) meerkosten van het project voor rekening van ProRail. Inmiddels hebben we een bedrag van ProRail ontvangen van € 1.544.000 in deze meerkosten (incl. de nog in 2021 te maken kosten).

Voorgesteld wordt om het investeringsbedrag te verhogen met € 1.574.000. Tevens wordt voorgesteld om de geraamde inkomsten te verhogen met € 1.824.000.
Met deze beide mutaties kan het netto krediet ad € 1.250.000 verlaagd worden met € 250.000 tot € 1.000.000. Hierdoor zullen ook de geraamde kapitaallasten lager worden.

Paragraaf Coronacrisis

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven wij welke landelijke en gemeentelijke maatregelen op dit moment van kracht zijn. Ook geven wij aan op welke wijze wij onszelf rondom de Coronacrisis georganiseerd hebben. Waar mogelijk vindt u een weergave van de bijbehorende financiële gevolgen.

Organisatie rondom Corona

De coronapandemie vraagt al ruim een jaar een andere benadering van onze organisatie. De landelijke en gemeentelijke maatregelen zijn (nog steeds) van kracht. Op een aantal onderdelen zijn verdere versoepelingen in aantocht. Het gaat naar verwachting nog maanden duren voordat we aankomen bij het nieuwe normaal. Hoe dat eruit ziet moeten we met elkaar nog uitvinden. Ook de lange termijn effecten van de Coronacrisis zijn nog niet op alle fronten duidelijk/bekend/in te schatten.

Op dit moment zijn binnen onze organisatie de volgende teams actief:

Kerncrisisteam

Het in maart 2020 ingestelde kerncrisisteam houdt zich primair bezig met de bedrijfsvoering en daaruit voortvloeiende dienstverlening rondom Corona.

Opgaveteam Ondernemen plus (O2plus)

Het team richt zich inmiddels niet alleen meer op ondernemers, maar coördineert breed bij de coronamaatregelen voor zover deze impact hebben op bestaand en nieuw beleid en de uitvoering daarvan. De doelen zijn het zorgen voor gecoördineerde oplossingen en samenhang in de dienstverlening bij ontstane problemen. Daarnaast ook het zorgen voor eenduidige communicatie over de regelingen.

Ondernemersloket

Het ondernemersloket is één centraal punt waar vragen van ondernemers over de corona-maatregelen binnen komen en worden gecoördineerd. Het gaat dan om de maatregelen van de rijksoverheid die vallen onder het steunpakket, provinciale regelingen en ook wat wij zelf als gemeente doen. We kijken met ondernemers mee die financieel in de knel komen. Bij vragen over wat wel en niet mag binnen de corona-maatregelen verwijzen wij door naar het TWC.

Adviesteam Tijdelijke wet maatregelen COVID-19

Het Adviesteam Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 ondersteunt de burgemeester bij de uitoefening van de bevoegdheden in het kader van de Tijdelijk wet maatregelen COVID-19, die vanaf 1 december 2020 van kracht is. Daarnaast houdt het adviesteam bij welke vragen aan de gemeente gesteld worden en zorgt zij voor uniformiteit in de beantwoording.

Operationeel Team Maatschappelijke Effecten

De gemeente Het Hogeland maakt onderdeel uit van een regionaal operationeel team, dat als doel heeft om de effecten van COVID-19 op de maatschappij te verkleinen. Dat doet dit team in een samenwerkingsstructuur waarbinnen kennis en ervaring gedeeld wordt.

Bedrijfsvoering en dienstverlening

Medewerkers werken nog steeds zoveel mogelijk vanuit huis. Veel dienstverlening vindt plaats op afstand via telefoon of online. Noodzakelijke fysieke dienstverlening vindt plaats vanuit de gemeentelijke locaties zelf. Dit geldt onder meer voor burgerzaken. Indien noodzakelijk worden ook thuisbezoeken afgelegd.

Ambtelijke inzet

De coronacrisis vraagt van de gehele organisatie ook dit jaar nog extra personele inzet. Naast het Kerncrisisteam en het Opgaveteam Ondernemen plus, zijn veel teams in meer of mindere mate werkzaam ten behoeve van de coronacrisis.

Thuiswerken is zo goed mogelijk gefaciliteerd. Wel zien we dat de duur/lengte van de omstandigheden inmiddels vragen om andere oplossingen.

Samenleving & Sociaal

Begeleiding Wmo

De meerderheid van de dagbestedingslocaties zijn in aangepaste vorm weer open. Het overgrote deel van de individuele begeleiding vindt (deels in aangepaste vorm) weer plaats. In 2021 krijgen de zorgaanbieders geen omzetcompensatie voor misgelopen inkomsten. De zorgaanbieders worden dit jaar wel gecompenseerd voor de te maken meerkosten.

Jeugd

Sinds 28 april 2021 is de richtlijn om maximaal één bezoek per dag af te leggen. Hulpverlening en ondersteuning aan jongeren en hun ouders vindt daarom veelal online plaats.

De geplande groepstrainingen weerbaarheid voor het basisonderwijs vanuit Mensenwerk Hogeland komen ook in 2021 te vervallen. Ook de groepsbijeenkomsten voor jongeren vanuit Verslavingszorg Noord Nederland worden niet gegeven.

Jongerenwerk

Vanwege de maatregelen zijn de jeugdsozen nog steeds gesloten. Jongerenwerk heeft in de verschillende dorpen actief contact met de jongeren om problemen te signaleren en jongeren door te verwijzen. Hierbij wordt intensief samengewerkt met de gemeente. Door niet meer rond de jeugdsozen, maar meer “op straat” te werken zijn er andere jongeren in beeld gekomen. Het streven is nu om deze jongeren in beeld te houden. Ook hierin werken we samen.

Dorpshuizen Sectoren (TOGS) /Jeugdsozen

Als gevolg van de maatregelen zijn de dorpshuizen en jeugdsozen nog altijd gesloten. De jeugdsozen en de jongerenorganisaties kunnen aanspraak maken op de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS).

Taalhuizen

Door de maatregelen kunnen de taalcoördinatoren nog steeds niet op de locaties van de taalhuizen werken. Vrijwilligers en deelnemers mijden het één op één contact in deze situatie en blijven daarom weg. Contact via de digitale weg blijkt voor zowel vrijwilligers als deelnemers vaak lastig. Hierdoor is het aantal vrijwilligers en deelnemers gehalveerd ten opzichte van een jaar geleden (50 vrijwilligers en 51 deelnemers).

Schuldhulpverlening

De verwachting is dat meer inwoners te maken krijgen met problematische schulden als gevolg van de coronamaatregelen. Bij de decembercirculaire 2020 heeft het rijk aan gemeenten extra budget voor de schuldhulpverlening ter beschikking gesteld. Over het jaar 2020 is een bedrag van ruim € 30.000 verstrekt. Omdat deze middelen pas in december ter beschikking zijn gesteld kon dit bedrag in 2020 niet meer worden gebruikt. Bij de najaarsnota zijn deze middelen toegevoegd aan de reserve Corona.

Ook in 2021 ontvangen wij middelen in het kader van de schuldhulpverlening. Deze zullen ook aan de reserve Corona worden toegevoegd.

Minimabeleid

Veel mensen hebben het financieel moeilijk in deze tijd. Ondernemers kunnen niet of maar deels werken en er zijn banen verdwenen. Sommige inwoners hebben hierdoor problemen met het betalen van hun woonlasten. Om hen tijdelijk te helpen heeft het rijk geld beschikbaar gesteld aan gemeenten voor het financieel ondersteunen van inwoners die te maken hebben met een flinke inkomensdaling als gevolg van de coronamaatregelen. Die regeling heet Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).

Het kabinet stelde hiervoor in eerste instantie € 130 miljoen beschikbaar. Dit bedrag is eind maart 2021 verdubbeld. De gemeente Het Hogeland zal naar verwachting € 520.000 ontvangen.

De uitvoering van de TONK vindt plaats binnen de bijzondere bijstand. Wij hebben hiervoor al lopend beleid. Voor het uitvoeren van de TONK stelt het college binnenkort afzonderlijke beleidsregels vast. De TONK gaat met terugwerkende kracht gelden vanaf 1 januari 2021 en eindigt op 1 juli 2021.

Vervoer

Ouders, verzorgers betalen voor het gehele schooljaar een bijdrage voor leerlingenvervoer. In lijn met de landelijke coulancregeling kinderopvangtoeslag worden ouders na schooljaar 2020-2021 gecompenseerd voor deze periode. Ook wordt voor het aantal maanden dat geen gebruik wordt gemaakt van het leerlingenvervoer, de ouderbijdrage aan de ouders/verzorgers teruggestort.

Aanbieders van vervoer

Over de continuering van bijdragen over 2021 wordt momenteel onderhandeld met de EU. De betalingen aan vervoerders vallen namelijk onder staatsteun.

De uitkomsten van de onderhandelingen zijn van groot belang voor zowel de vervoerder als de gemeente. Als deze vorm van ondersteuning niet langer of slechts in beperkte mate wordt toegestaan, dan bestaat de mogelijkheid dat de geldende overeenkomst opengebroken moet worden en de prijsstelling moet worden aangepast. Een andere mogelijkheid is een nieuwe aanbesteding. Beide mogelijkheden leiden tot een flinke stijging van de uitgaven.

Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO)

Voor omzetting en extra beschermingsmiddelen in het kader van Beschermd wonen heeft het Rijk in 2020 extra geld uitgekeerd. Wij weten nog niet of dit in 2021 ook weer het geval zal zijn. Voor Maatschappelijke Ondersteuning worden we gecompenseerd om extra opvang en andere zaken te regelen, zodat iedereen in eigen quarantaine kan vanuit de opvang.

De economische crisis en de toename van GGZ geven vaak extra druk op BW voorzieningen. Daarvoor is op voorhand nog geen extra geld beschikbaar.

De overgang van cliënten naar de Wet Langdurige Zorg vraagt meer tijd dan van tevoren door het Rijk werd gedacht. Dit betekent dat kosten in de Wmo-BW langer doorlopen. Er worden afspraken gemaakt met het Rijk om dit te compenseren. De exacte uitkomst hiervan volgt mogelijk bij de septembercirculaire.

Cultuur

Vanuit het Rijk hebben wij in 2020 € 261.000 ontvangen voor lokale culturele voorzieningen. Eind april 2021 hebben wij een regeling vastgesteld voor culturele organisaties en amateurkunstverenigingen voor inkomstenderving door COVID-19 maatregelen. Hiervoor heeft u €100.000 beschikbaar gesteld. De overige € 161.000 is beschikbaar gesteld voor vernieuwende activiteiten die de lokale culturele infrastructuur versterken. Het doel hiervan is om de culturele sector na de coronacrisis een impuls te geven.

Ook dit jaar ondervindt de culturele sector de financiële gevolgen van de coronamaatregelen. Het Rijk heeft inmiddels voor het jaar 2021 € 151.000 aan ons toegezegd voor lokale culturele voorzieningen. Wanneer wij daarvoor een regeling opstellen, is afhankelijk van de duur van de coronamaatregelen in 2021. Gewacht wordt tot de maatregelen worden opgeheven en/of gelden tot het einde van het jaar 2021. Voor de culturele organisaties en –verenigingen die eerder in financiële problemen komen, wordt maatwerk verricht en eerder gekeken naar compensatie.

Subsidies

Door de aanhoudende coronacrisis komen er minder subsidieaanvragen binnen voor activiteiten en evenementen. Veel initiatiefnemers wachten de versoepelingen af. Het is mooi om te zien dat de inwoners van onze gemeente creatief zijn en alternatieve evenementen, die binnen de coronamaatregelen passen, organiseren. Voor initiatiefnemers die over een aantal weken of maanden een activiteit of evenement organiseren wordt wel een subsidie toegekend, maar pas uitbetaald zodra zeker is dat de activiteit of evenement daadwerkelijk door kan gaan. Voor jaarlijkse subsidies wordt uitgegaan van maatwerk.

Daarnaast worden er subsidies verleend aan organisaties die door de coronacrisis in financiële problemen zijn gekomen. Hiervoor zijn aparte subsidieregelingen vastgesteld.

Sport

Ook in de eerste helft van 2021 was het in georganiseerd verband sporten en bewegen niet mogelijk. De maatregelen hebben nog altijd hun weerslag op het gebruik en daarmee de verhuur van de gemeentelijke sportaccommodaties. Vanwege de lockdown is het beoefenen van sport, waarbij gebruik wordt gemaakt van deze voorzieningen, niet mogelijk. Ook voor 2021 zijn er maatregelen in voorbereiding om de verhuurders van sportaccommodaties te compenseren voor de derving van inkomsten. Wel is duidelijk dat de compensatie minder ruimhartig zal zijn dan in 2020. Binnenkort volgen aanvullende regelingen voor de sportsector voor het eerste en tweede kwartaal van 2021. Hiervoor wordt door het Rijk € 80 miljoen vrijgemaakt. De aanvraagperiode voor TVS Q1 2021 loopt van 17 mei tot en met 12 juni 2021. De aanvraagperiode voor TVS Q2 2021 loopt van 26 juli tot en met 20 september 2021.

Arbeidsmarkt

Hoe Nederland uit de corona-crisis gaat komen is lastig te voorspellen. Niet elke regio is even gevoelig voor de gevolgen van deze crisis.

Op dit moment lijkt de situatie in ons gebied nog stabiel, mede door de ondersteuningspakketten. Aan alle arbeidsmarktregio's zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor onderwijs en arbeidsmarkt om leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden in het onderwijs en als preventie voor jeugdwerkloosheid. Daarnaast worden regionale mobiliteitsteams ingericht om mensen van werk in kwetsbare sectoren naar werk in kansrijke sectoren te helpen.

De groei van de werkgelegenheid in 2020 is onder druk komen te staan. Veel bedrijven waren afwachtend en in de sectoren die zijn getroffen door de lockdown was sprake van lichte afname van de werkgelegenheid. Door de ondersteunende maatregelen van de overheid is er in 2020 nog geen grote afname gezien, maar de verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2021 een deel van de bedrijven met een sanering van hun personeelsbestand gaan starten als gevolg van het wegvallen van de ondersteuningsmaatregelen. Het CBS verwacht in het minst positieve scenario dat het beroep op de bijstand gaat van 411.000 personen in augustus 2020 naar 625.000 personen in 2022.

Ondersteuning Ondernemers TOZO

Zoals in de jaarrekening 2020 vermeld, zijn wij in november 2020 gestart met een integraal heronderzoek op alle toekenningen Tozo 1 & 2. Deze heronderzoeken zijn inmiddels per 1 maart jl. grotendeels afgerond. De herstelwerkzaamheden die hieruit voortvloeiden (terugvordering teveel

verstrekke Tozo) worden momenteel uitgevoerd en zijn naar verwachting medio 2021 afgerond. Dat betekent dat alle ondernemers dan zijn aangeschreven, dat de teveel verstrekte Tozo is terugbetaald of dat er een betalingsregeling is getroffen.

Naast de (extra) herstelwerkzaamheden is ook de uitvoering van de Tozo 3 (tot 1 april) en Tozo 4 (tot 1 juli) doorgegaan. Veel ondernemers zijn namelijk nog steeds afhankelijk van deze regeling, omdat zij nog onvoldoende inkomsten hebben uit hun bedrijf.

Ondernemers en overige compensatie

Het Fonds Economische versterking loopt tot 1 juli 2021.

We hebben in- en externe teams geformeerd om ondernemers te ondersteunen die door Corona in de problemen zijn geraakt en daardoor keuzes moeten maken. Dat wordt het ‘Ondernemersloket’ genoemd.

Er is geld beschikbaar voor het inschakelen van extern advies van de Economic board en accountants en er is een reserve voor eventuele aanvullende maatregelen voor ondernemers die het erg zwaar hebben en qua regelingen tussen wal en schip vallen. Daarnaast is er een bedrag uitgetrokken voor compensatie van gemeentelijke liggelden voor de “Bruine Vloot”.

Detailhandel

Met de Raad en het Ondernemersplatform is afgesproken dat de detailhandelsvisie eind 2020, begin 2021 wordt geëvalueerd. Daarbij wordt vooral gekeken naar de effecten van de COVID-19 pandemie. De aanvankelijke planning was om deze evaluatie in mei met het Ondernemersplatform te bespreken en in juni/juli met uw raad. De interviews hebben echter meer tijd gekost. Als gevolg daarvan is de bijgestelde planning dat de evaluatie wordt behandeld in het platform in september en in het raadsoverleg en de raadgevergaderingen van september en oktober. Voorlopige conclusie lijkt wel te zijn, dat Corona niet leidt tot bijstellingen van de aanbevelingen en de actiepunten zoals opgenomen in de detailhandelsvisie.

Met een bijdrage vanuit het Fonds Economische Versterking kent de gemeente Het Hogeland sinds kort ook een digitaal koopplatform. Binnen dat platform worden in de grotere kernen digitale “dorpspleinen” mogelijk. Constatie is wel, dat de deelname van retailers aan dit platform nog wat achterblijft bij de verwachtingen én de ervaringen in de lande. Samen met de centrummanager zal worden nagegaan hoe dit meer kan worden gestimuleerd.

In 2020 zijn de gevolgen van de COVID-19 pandemie nóg te overzien. Sterker nog, er zijn nog steeds positieve ontwikkelingen te noemen, zoals de uitbreiding van de beide supermarkten in Leens en het ontstaan van nieuwe winkels in vooral het dorp Winsum. Het winkelcentrum ‘De Marren’ in Leens zal door de groei van beide supers in de loop van 2021 volledig gevuld zijn. De verwachting is dat de effecten van Corona voor deze sector nog na zullen ijlen.

Via de lijn van de centrumplannen was er in 2020 een professioneel centrummanager werkzaam in Uithuizen, Bedum en Winsum. Een vraagbaak voor ondernemers en een aanjager voor het centrumplan waar het gaat om de bestrijding van de leegstand en de invulling van lege panden.

Mede omdat externe financiering van het centrummanagement eindig is (en soms al geëindigd is zoals in het dorp Winsum), bestaat er behoefte om samen met het Ondernemersplatform na te denken over vorm, inhoud en financiering van het centrummanagement in de toekomst. In het najaar van 2021 hopen we deze afspraken en wijze van financiering vast te kunnen stellen.

Belastingen

Wij hebben besloten de WOZ-waarde van bepaalde panden naar beneden bij te stellen. Het gaat dan om horecapanden en panden van sportverenigingen, dorpshuizen, musea, expositieruimtes, musea en bibliotheken. Eigenaren of gebruikers van die panden betalen daardoor in 2021 minder onroerendezaakbelasting. De bijstelling volgt op een onderzoek van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG constateerde dat de corona-maatregelen gevolgen hebben voor de waarde van zulke panden en adviseert de WOZ-waarde aan te passen. De verlaging wordt gemeld op het taxatieverslag. Als gevolg van de aanpassing lopen wij € 42.000 aan inkomsten mis. Dat wordt deels gecompenseerd door het Rijk.

De aanslagen gemeentelijke belastingen 2021 zijn met dagtekening 25-02-2021 opgelegd. De ondernemers konden net als vorig jaar uitstel van betaling aanvragen. Dat is door twee ondernemers gedaan.

De aangiften toeristenbelasting 2021 worden in december verstuurd. Op dit moment is het nog niet duidelijk of er voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2021 worden opgelegd.

Automatisering

Voor Automatisering zullen de grotere projecten weer deels opgestart worden, omdat de regels weer deels versoepeld zijn en gaan we kijken naar hoe we in de toekomst (tijdens/na Corona) gebruikers kunnen blijven faciliteren op hun kantoor en/of thuiswerkplek. De verwachting is dat de meerkosten voor telefonie van het afgelopen jaar nu zullen meevallen. Iedereen weet elkaar inmiddels online te vinden.

Toezicht en handhaving

De pandemie heeft de nodige impact op het terrein van vergunningverlening. Collega's die normaal vergunningen APV verlenen, zorgen nu samen met een jurist voor de beantwoording van vragen van inwoners en bedrijven. Die vragen richten zich vaak op initiatieven voor activiteiten en evenementen en vragen om een eenduidige en nauwkeurige interpretatie van de Tijdelijke Wet Covid. Ook is het geregeld moeilijk voor vraagstellers een negatief antwoord te accepteren. Er is extra juridische capaciteit ingehuurd vanuit het algemene steunbudget dat we daarvoor ontvingen van het Rijk.

Ook wordt van een rijksregeling gebruik gemaakt om de naleving van de Tijdelijke Wet Covid buiten te monitoren en zo nodig bij te sturen. Onze 3 BOA's steken hier veel tijd in en worden hierbij ondersteund door 2 gastheren, die vanuit deze regeling tijdelijk in dienst konden worden genomen. De omvang van het werkgebied en de werkzaamheden op andere taakvelden in de openbare ruimte maken deze extra inzet noodzakelijk en zeer welkom.

Taakstellingen

Stand van zaken taakstellingen begroting 2021

In de bouwstenennotitie en in de begroting 2021 hebben we een reeks aan taakstellingen opgenomen, die er toe hebben geleid dat de begroting 2021 en het bijbehorende meerjarenperspectief met een begrotingsevenwicht aan u konden worden voorgelegd. Uiteraard vragen deze taakstellingen om nadere uitwerking en plannen om ze te kunnen realiseren. Wij schetsen u daarom in vogelvlucht de huidige stand van zaken, zodat u een beeld krijgt van waar we op dit moment in het proces van realisatie staan.

Jeugdzorg

Op het terrein van de Jeugdzorg hebben we een aantal taakstellingen in de begroting opgenomen. Deze taakstellingen zijn:

- Beheersmaatregelen Jeugdzorg: € 1,3 miljoen;
- Jeugdzorg (verblijf): € 1,4 miljoen;
- Tijdelijke middelen Jeugdzorg evt. v.a. 2023;
- Budgetplafond Jeugdzorg: € 0,7 miljoen.

Beheersmaatregelen Jeugdzorg (incl. verblijf)

Op 17 februari bent u tijdens de raadsinformatie bijeenkomst bijgepraat over de voortgang van de implementatie van de beheersmaatregelen om de kosten in de jeugdzorg te verminderen. Diverse maatregelen zijn inmiddels ingezet (bijvoorbeeld de Ondersteuner Jeugd en Gezin bij de huisarts, schoolmaatschappelijk werker op het voortgezet onderwijs en het 'kern proces jeugd'). Een aantal maatregelen zijn nog niet geïmplementeerd.

Een omvangrijke beheersmaatregel die nog in voorbereiding is betreft de substitutie van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Doordat de spelregels rondom het rechtmatig inkopen (aanbestedingsprocedure) moeten worden doorlopen zal het effect van deze beheersmaatregel niet op korte termijn worden verwacht.

De effecten (besparingen) van de reeds geïmplementeerde maatregelen zijn nog niet eenduidig uit de cijfers te herleiden. Om te beoordelen of het totale pakket van maatregelen effect heeft moeten de cijfers in zijn totaal worden beschouwd. Uit de cijfers blijkt dat er over 2020 een daling waarneembaar is in het aantal jeugdigen dat een maatwerkvoorziening heeft. In hoeverre dit het effect is van de geïmplementeerde beheersmaatregelen, de ontgroening op Het Hogeland of de gevolgen zijn van de coronacrisis is niet onderzocht.

In de media is veel te doen om het welbevinden van de jongeren in relatie tot de beperkingen die ons zijn opgelegd vanwege de coronapandemie. In hoeverre dit zal leiden tot het (extra) inzetten van jeugdzorg is niet duidelijk. Wel moeten we rekening houden met dit scenario.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Jeugdzorg (beheersmaatregelen)	-1.238	-525	-1.310	-1.310	-1.310	Deze is verwerkt op het taakveld. Er is een plan voor de uitvoering.
Jeugdzorg (verblijf)		-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	De uitgaven op 'Verblijf' willen we weer terugbrengen naar het niveau van 2018.

Tijdelijke Middelen Jeugdzorg

In de septembercirculaire van 2020 heeft het rijk de tijdelijke tegemoetkoming in de kosten van de jeugdzorg met een jaar verlengd. Deze tegemoetkoming van ruim € 1 miljoen is nu toegekend tot en met 2022. Mochten deze middelen niet structureel worden gemaakt, dan ontstaat er vanaf 2023 een aanvullende opgave van € 1 miljoen. Aangezien wij op dit moment nog geen zicht hebben op het al dan

niet structureel worden van deze middelen, hebben we nog geen actie ondernomen om deze mogelijke aanvullende taakstelling in te vullen. Vooralnog zijn de middelen middels een stelpost structureel in de begroting opgenomen.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Jeugdzorg	-1.025			-1.025	-1.025	Dit betreft de tijdelijke tegemoetkoming van het rijk. De vergoeding loopt nu na 2022 af. Nog niet bekend of het rijk deze middelen structureel wil maken.

Budgetplafond Jeugdzorg

De uitzetting van de kosten van de Jeugdzorg in de begroting 2021 was van dien aard, dan wij ons genoodzaakt zagen om een budgetplafond van uiteindelijk ca. € 0,7 miljoen in de begroting op te nemen. Wij realiseren ons dat invulling van dit budgetplafond een ingewikkelde opgave is en gebonden is aan voorschriften en juridische belemmeringen. Dat maakt uitvoering van een dergelijke maatregel complex en onzeker qua haalbaarheid.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Jeugdzorg (budgetplafond)		-295	-691	-691	-691	De uitzetting van de uitgaven in de Jeugdzorg willen we beperken tot € 600.000. Voor het bedrag dat uitstijgt boven dit bedrag, willen we een budgetplafond instellen. Hoe dit vorm te geven zal nader moeten worden uitgewerkt.

Incidentele middelen Jeugdzorg (meicirculaire)

Voor dit jaar heeft het rijk € 613 miljoen extra in het vooruitzicht gesteld voor het oplossen van acute problematiek in de Jeugdzorg. Deze zijn opgenomen in de meicirculaire. Daar komen wij elders in deze nota op terug. Voorgesteld wordt ons aandeel in de bestemmingsreserve Sociaal Domein te storten. Daarmee kunnen incidentele problemen worden aangepakt en kan er mogelijk worden ingespeeld op het niet direct volledig realiseren van bovengenoemde taakstellingen.

WMO

In de begroting 2021 zagen we een uitzetting op het terrein van de Huishoudelijke Ondersteuning. Deze uitzetting had voornamelijk te maken met prijsstijgingen van aanbieders. Deze kon worden opgevangen door de stelpost voor prijsontwikkelingen. Voor het deel van de uitzetting dat geen verband hield met prijsontwikkelingen is een taakstellende stelpost opgevoerd van € 100.000.

Los van de prijsontwikkeling constateren wij een doorlopende autonome groei in de kosten van de WMO. Wij zien echter mogelijkheden om dit in de reguliere cyclus te kunnen ombuigen.

Er zijn diverse plannen voor de invulling van de taakstelling en de geconstateerde autonome groei. Uiteraard vergt dat mogelijk aanpassing van het beleid. In de loop van 2021 geven wij daar verder invulling aan en zullen we daar waar nodig voorstellen doen voor aanpassing van het beleid.

Daarnaast waren er taakstellingen op het terrein van de Bijzondere Bijstand en overige SD taakvelden. In totaal een taakstellende bezuiniging van € 600.000. Op verschillende terreinen zijn maatregelen in ontwikkeling. Wij denken deze in de loop van 2021 te kunnen invullen.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Wmo		-100	-100	-100	-100	Deze taakstelling is opgenomen ter gedeeltelijke dekking van de uitzetting op het terrein van de Huishoudelijke Ondersteuning.

Bijzondere bijstand

Bij het vaststellen van de Bouwstenennotitie heeft uw raad besloten om de voorgestelde bezuiniging op de bijzondere bijstand naar beneden bij te stellen naar een bedrag van € 302.000. In deze Voorjaarsnota blijkt op basis van de prognose dat we deze taakstelling voorlopig niet gaan realiseren. In tegendeel, de prognose laat een nadelige trend zien en daarom is voorgesteld om het budget te verhogen met € 98.000. Vooralsnog houden we vast aan het uitgangspunt dat we terug willen naar het niveau van uitgaven van voor de Najaarsnota 2019 en daarom stellen we voor de verhoging van het budget ook als taakstelling op te nemen.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Bijzondere bijstand	-435	-302	-302	-302	-302	Uitgaven terug brengen naar oude niveau (Bouwstenennotitie).
Mutaties VJN		-98	-98	-98	-98	Verhoging taakstelling op basis van prognose
		-400	-400	-400	-400	

Participatiefonds

Bij het vaststellen van de Bouwstenennotitie heeft uw raad besloten om de voorgestelde bezuiniging op de bijzondere bijstand naar beneden bij te stellen naar een bedrag van € 76.000. Invulling voor deze taakstelling is nog niet gerealiseerd, onderzoek naar eventuele mogelijkheden loopt nog.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Participatiefonds	-227	-76	-76	-76	-76	Uitgaven terug brengen naar oude niveau (Bouwstenennotitie).

Omzet interne dienstverlening Ability

Intern geleverde diensten door werkplein Ability worden niet rekening gebracht omdat het WPA integraal onderdeel uitmaakt van de organisatie. Dit zou moeten leiden tot een verlaging van de kosten voor postbezorging, catering en schoonmaak. Er wordt nog uitgewerkt hoe we deze taakstelling gaan realiseren.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Omzet interne dienstverlening Ability		-286	-286	-286	-286	Dit betreft weggefallen omzet voor intern geleverde diensten van Ability aan de gemeentelijke organisatie, zoals postbezorging, catering en schoonmaak.

Personeel

In de begroting 2021 is een taakstellende bezuiniging opgenomen op het personeelsbudget. De uitgaven op dit terrein moeten, behoudens CAO afspraken en taakmutaties, weer terug naar het niveau van 1 januari 2019. Vertaald naar een financiële taakstelling, betekende dit een totale opgave die opliep naar ca. € 2,2 miljoen in 2023. Om deze taakstelling in te kunnen vullen hebben we in 2020 een plan opgesteld met voorstellen en lijnen waarlangs de bezuiniging kan worden ingevuld.

Aan de hand van genoemd plan is ca. € 1 miljoen van deze taakstelling in 2020 ingevuld. Er resteert daarmee een taakstelling die oploopt naar € 1,2 miljoen in 2023. Deze resterende taakstelling vullen we langs de lijnen van genoemd plan verder in. Daarbij is de taakstelling voor 2021 overigens al ruimschoots gerealiseerd. We concluderen derhalve dat we goed op schema liggen om de taakstelling te realiseren.

In de voorjaarsnota zijn een drietal mutaties opgenomen, te weten een post voor verjonging van het personeelsbestand, een verhoging van het ziektevervangingsbudget en een relatief kleine bijstelling van de vaste formatie. Deze verhogingen vangen we op binnen de bestaande kaders voor de personele lasten.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Personeel	-2.185	-142	-931	-1.231	-1.231	Dit is het restant van de oorspronkelijke taakstelling van € 2,2 miljoen. Hiervoor is een plan aanwezig
Mutaties VJN		-100	-100	-100	-100	Verhoging taakstelling t.g.v. verjonging personeel
		-32	-32	-32	-32	Verhoging ivm uitzetting personeel
		-535	-285	-285	-285	Ophoging ziektevervangingsbudget
		-809	-1.348	-1.648	-1.648	

Efficiency

In de begroting meldden wij u reeds dat de invulling van de taakstelling op efficiency grotendeels is ingevuld. Het restant van de taakstelling bedraagt nog ruim € 0,4 miljoen. Dit willen we invullen door het opzeggen van de huur van het gebouw De Beurs en het afstoten van één van de gemeentehuizen. Het laatste in het kader van de huisvestingsplannen van onze gemeente.

In deze voorjaarsnota is een structureel voordeel meegenomen voor de aanschaf van een nieuw eHRM-pakket. Wij stellen voor dit voordeel in mindering te brengen op de taakstelling efficiency.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Efficiency	-1.400	-52	-402	-402	-402	Deze wordt op termijn ingevuld door het sluiten van De Beurs per 1-1-2021 en het afstoten van 1 van de 4 gemeentehuizen.
Mutaties VJN			27	27	27	Efficiencyvoordeel eHRM
Stand na VJN	-1.400	-52	-375	-375	-375	

Inkoop

De taakstelling op inkoop is gebaseerd op de verwachting dat een professionele manier van inkopen zal leiden tot inkoopvoordelen. Wij zien echter dat inkoopvoordelen vaak lastig te identificeren zijn. Immers, veel budgetten zijn onderhevig aan inflatie en vaak zijn er aanvullende wensen in uitgevoerde aanbestedingstrajecten. Dat maakt het lastig om inkoopvoordelen toe te wijzen aan de taakstelling. Wij willen hierop sturen door reeds vóór de aanbesteding een afslag te doen op het beschikbare budget. Aangezien het te behalen voordeel sterk afhankelijk is van marktontwikkelingen en de omvang van aanstaande aanbestedingen, is het de vraag of wij in 2021 al de volledige omvang van de taakstelling kunnen realiseren.

In de voorjaarsnota worden een tweetal voordelen gerapporteerd met betrekking tot inkoop. Namelijk een voordeel op inkoop van druk- en bindwerk en een voordeel op inkoop van printers. Wij stellen voor deze in mindering te brengen op de taakstelling inkoop.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Inkoop	-500	-442	-442	-442	-442	Deze wordt zo mogelijk per aanbestedingstraject beoordeeld en e.v.t. bijgesteld.
Mutaties VJN		10	10	10	10	Inkoopvoordeel druk- en bindwerk
		17	44	44	44	Inkoopvoordeel printer/kopieerapparatuur
	-500	-415	-388	-388	-388	

Overige taakstellingen

Voor wat betreft de overige taakstellingen kunnen een aantal redelijk eenvoudig worden gerealiseerd, maar zal voor een aantal ook nadere uitwerking noodzakelijk zijn. Zo is de structurele stelpost voor onderuitputting vacatureruimte een ingeschatte verwachting, waar we maandelijks op sturen. Wij verwachten deze jaarlijks te zullen realiseren. Een aantal andere taakstellingen vragen meer inspanning. Voor wat betreft de taakstelling op onze verbonden partijen trekken we bijvoorbeeld samen

op met onze partners richting de verbanden waarin we samenwerken. Maar omdat de begrotingen van de verbonden partijen al waren vastgesteld zal de geraamde taakstelling van € 150.000 in 2021 niet kunnen worden gerealiseerd. Met uitzondering van de bijdrage aan de ODG, deze kan structureel verlaagd worden met € 30.000, wij stellen voor dit in mindering te brengen op de taakstelling voor verbonden partijen.

Speciale aandacht willen we vestigen op de taakstelling op Infra en ons vastgoed. Deze opgave vraagt verdere uitwerking, maar hangt ook sterk samen met de hierna beschreven ontwikkelingen in de beheerplannen.

Stand van zaken taakstellingen						
bedragen x € 1.000	Oorspronkelijke taakstelling	2021	2022	2023	2024	Opmerking
Onderuitputting vacatures	-350	-700	-700	-700	-700	Als onderdeel van het plan voor de invulling van de personele taakstelling is ook een verhoging van de structurele vacatureruimte opgenomen.
Taakstellingen Bouwstenennotitie						
- Verbonden partijen		-150	-150	-150	-150	Dit zijn de maatregelen uit de bouwstenennotitie die nog niet op het betreffende taakveld in de budgetten konden worden verwerkt.
- Reiskosten woon/werk			-200	-200	-200	
- Infra (kap.last)			-122	-122	-122	
- Vastgoed				-200	-200	
- Sport(-accommodaties)			-100	-100	-100	
		-150	-572	-772	-772	

Kaderstelling Begroting 2022

Kaderstelling begroting 2022

Op 10 maart jl. hebben wij u middels een presentatie geïnformeerd over een aantal grote financiële ontwikkelingen en dilemma's die wij op dit moment voorzien. Deze dilemma's vindt u ook terug in deze voorjaarsnota. Er ligt een grote (financiële) opgave voor de komende begrotingen. Dat vraagt moeilijke bestuurlijke en politieke keuzes. Wij willen u daarom in deze kaderstelling meenemen in de dilemma's die op tafel liggen en hoe we daar mee om denken te gaan.

In het eerste deel van deze nota hebben wij u een beeld geschetst van de ontwikkelingen voor het huidige boekjaar. Deze effecten zijn deels incidenteel van aard, maar voor een groot deel ook structureel. Het structurele deel is uiteraard van grote invloed op ons meerjarig financieel perspectief. In dit deel van de voorjaarsnota schetsen wij dit perspectief en de dilemma's die daarbij voor liggen.

Financieel perspectief begroting 2021

Het startpunt voor de kaderstelling is uiteraard het meerjarig perspectief zoals dat bij de begroting 2021 door uw raad is vastgesteld. Daarbij richten we ons op de jaren 2022 e.v. In onderstaand overzicht ziet u het vastgestelde verloop, dat oploopt van een overschot van € 1,7 miljoen in 2022 tot € 2,3 miljoen in 2024. De door u vastgestelde begrotingswijzigingen in 2021 hadden allen een incidenteel effect, of werden gedekt door externe financiering. Deze beïnvloeden het structurele begrotingsaldo voor de komende jaren vooralsnog dus niet.

Verloop meerjarig perspectief				
bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Verwacht perspectief Begroting 2021	1.709	1.794	2.303	NNB
Str. effecten begrotingswijzigingen 2021	-	-	-	-
Verwacht perspectief	1.709	1.794	2.303	NNB

Uiteraard kunt u de bovenstaande saldi niet los zien van de grote omvang van de opgenomen taakstellingen in de begroting 2021.

Uitgangspunten Bouwstenennotitie 2020

De beschreven financiële ontwikkelingen zijn van grote invloed op ons financieel perspectief. Deze ontwikkelingen, o.a. op het terrein van het gemeentefonds, de beheerplannen, ontwikkelingen in het Sociaal Domein en de haalbaarheid van de taakstellingen, maken dat er maatregelen nodig zijn om tot een begroting voor 2022 te komen met een sluitend meerjarig perspectief. Ook kunnen niet alle ontwikkelingen in financiële zin in de begroting worden opgenomen. Er liggen dus wederom lastige keuzes voor.

In de Bouwstenennotitie van het afgelopen jaar hebben we uitgangspunten benoemd, die voor ons het toetsingskader vormden voor de voorgestelde bezuinigingsvoorstellen. Deze uitgangspunten zijn wat ons betreft nog onverminderd van kracht. Wij willen ze daarom nog eens kort benoemen, zodat de voorgestelde lijnen en keuzes in deze voorjaarsnota weer gespiegeld kunnen worden aan deze uitgangspunten:

De gehanteerde uitgangspunten waren:

- ✓ We hebben extra aandacht voor het effect dat ons beleid heeft op de meest kwetsbaren.
- ✓ We streven naar een leefbare toekomst voor de mensen die hier wonen en een duurzaam ingerichte samenleving.
- ✓ We zetten stevig in op de verbetering van onze beheersbaarheid en monitoring.
- ✓ We streven naar een structurele oplossing voor een structureel probleem.

Bij deze hantering van deze uitgangspunten volgen we de onderstaande lijnen:

- We blijven investeren in de brede welvaart van Het Hogeland;
- We blijven uitvoering geven aan onze ambitie;
- We kijken ook nadrukkelijk naar onze eigen bedrijfsvoering;
- Voor onze voorzieningen geldt: kwaliteit boven nabijheid;
- We blijven financieel zo dicht mogelijk bij de Rijksregelingen;
- Iedereen krijgt de zorg die hij nodig heeft, maar we bekijken wel hoe het goedkoper kan.

Ontwikkelingen en dilemma's

Onlangs presenteerden wij u in een besloten raadsoverleg verschillende ontwikkelingen die ons financieel perspectief sterk negatief gaan beïnvloeden. Deze ontwikkelingen en een aantal aanvullende dilemma's leggen we graag aan u voor, met een voorgestelde lijn over hoe hier mee om te gaan in de komende begroting. Wij vernemen graag uw ideeën hierover. Hieronder schetsen wij de grote ontwikkelingen en dilemma's, met onze gedachte hoe we hier in de begroting mee om zouden willen gaan.

Taakstellingen begroting 2021

In de begroting 2021 is een groot aantal taakstellingen opgenomen voor een totale omvang van ruim € 8 miljoen. Op een aantal terreinen rijst de vraag in hoeverre de taakstelling haalbaar en realistisch is. De taakstellingen op personeel en efficiency lijken gehaald te worden, maar op het gebied van o.a. de Jeugdzorg en inkoop is de invulling lastiger.

De invulling van de beheersmaatregelen in de Jeugdzorg leveren lagere kosten, waarvan de omvang echter lastig op voorhand is te bepalen. Gezien de trendmatige ontwikkeling van de kosten in de afgelopen jaren, is een invulling van de taakstellingen op de jeugdzorg (totaal ca. € 3 miljoen) wellicht erg hoog gegrepen.

De taakstelling op inkoop is gebaseerd op de verwachting dat een professionele manier van inkopen zal leiden tot inkoopvoordelen. Zoals reeds in de vorige paragraaf benoemd, zien we dat inkoopvoordelen vaak lastig te identificeren zijn. Immers, veel budgetten zijn onderhevig aan inflatie en vaak zijn er aanvullende wensen in uitgevoerde aanbestedingstrajecten. Dat maakt het lastig om inkoopvoordelen toe te wijzen aan de taakstelling. Aangezien het te behalen voordeel sterk afhankelijk is van marktontwikkelingen en de omvang van aanstaande aanbestedingen, is het de vraag of wij in 2021 al de volledige omvang van de taakstelling kunnen realiseren.

Wij stellen voor de taakstellingen, zoals ze in de begroting 2021 zijn opgenomen, in zijn volledige omvang te handhaven. Dit uiteraard voor zover de taakstelling nog niet is ingevuld.

Herijking Gemeentefonds

De herijking van het gemeentefonds, zoals die onlangs voor advies bij de ROB (Raad voor Openbaar Bestuur) is neergelegd, heeft voor het merendeel van de Groningse en Friese gemeenten grote negatieve effecten. Gezien de sociale structuur van deze gemeenten en de daarmee gepaard gaande zwakke financiële positie, lijkt de herijking van het Gemeentefonds voor deze regio mogelijk desastreuze gevolgen te hebben. Inmiddels is er vanuit de VGG en de VFG een lobby opgestart om richting het rijk de problematiek onder de aandacht te brengen en er op aan te dringen dat het voorgestelde verdeelmodel wordt aangepast.

Op basis van de huidige voorstellen zal het effect voor onze gemeente ruim € 5 miljoen negatief bedragen. Minister Ollogren heeft intussen aangekondigd in juni met een aangepast verdeelmodel te komen, omdat men een nieuwe bron heeft gevonden voor de maatstaf die de gezondheid van de bevolking weerspiegelt. Dit maakt dat het ROB advies er waarschijnlijk niet voor de zomer zal zijn. Definitieve besluitvorming laat daarmee ook langer op zich wachten. Dit geeft ons echter meer tijd voor de juiste lobbystrategie.

Er is overigens wel een overgangsregeling afgesproken voor de invoering van de herverdeeleeffecten. Deze regeling houdt in dat in de eerste 4 jaar het herverdeeleeffect maximaal € 15 per inwoner/per jaar mag zijn. Daarmee zal het nadeel in 2023 t/m 2026 enigszins worden beperkt. Met stappen van ca. € 750.000 per jaar loopt het tekort dan op tot het uiteindelijke herverdeeleeffect in 2027.

In deze voorjaarsnota kunnen wij nog geen definitief beeld geven van de effecten. Wij hebben dan ook nog geen financiële vertaling naar de budgetten gedaan. Wel is het raadzaam om rekening te houden met het grote structurele effect dat de herijking met zich mee zal brengen en ruimte c.q. mogelijkheden in de begroting te reserveren om de effecten te kunnen opvangen.

Wij stellen voor de mogelijke effecten van de herijking van het Gemeentefonds nog niet te ramen. Daarbij koersen we wel op het reserveren van financiële ruimte om de mogelijke effecten te kunnen opvangen.

Opschalingskorting Gemeentefonds

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet bij de septembercirculaire 2020 besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Voor Het Hogeland betekent dit dat er in 2020: € 201.000 beschikbaar komt en in 2021: € 458.000. Deze bedragen zijn meegenomen in de totale coronacompensatie. Het betreft hier een tijdelijke maatregel, de opschalingskorting zal in 2022 weer volgens het originele plan gaan verlopen. De inzet van de gemeenten en de VNG is dat de opschalingskorting helemaal van tafel moet. Vooralsnog heeft het kabinet hier nog geen standpunt over ingenomen.

Wij stellen voor in de voorjaarsnota nog niet voor te sorteren op het vervallen van de opschalingskorting.

Coronamiddelen

In het kader van de coronacrisis hebben wij verschillende rijksvergoedingen ontvangen. Ook voor 2021 zal dat het geval zijn. Een aantal van deze regelingen betreffen doeluitkeringen die kunnen worden aangevraagd en die een rechtstreekse relatie hebben met de uitgaven die wij in dat kader doen. Denk daarbij aan de TOZO uitkering en de aan te vragen subsidie voor huren sportaccommodaties. De overige vergoeding lopen via het gemeentefonds en hoeven niet te worden afgerekend. Bij de najaarsnota heeft u besloten het saldo van de ontvangen middelen in het gemeentefonds en de corona uitgaven te reserveren in de bestemmingsreserve 'Corona'. Rekening houdend met de mutaties in dit jaar en in deze nota, is de stand van deze reserve ca. € 0,6 miljoen.

Wij stellen voor de middelen ter dekking van mogelijke kosten als gevolg van de coronacrisis per saldo te blijven reserveren in de genoemde reserve.

Beheerplannen

In de eerste twee jaar van Het Hogeland hebben we in afwachting van de harmonisaties op diverse terreinen de budgetten uit de voormalige gemeenten gehanteerd als uitgangspunt voor de benodigde middelen. Vaak hebben we het risico benoemd dat harmonisatie kan leiden tot uitzetting van de gevraagde middelen. Inmiddels is de harmonisatie en actualisatie van verschillende beheerplannen (Wegen, Civiele Constructies, OVL, Groen en Gebouwen (MJOP)) op diverse terreinen vrijwel afgerond. We zien dat de beschikbare middelen niet voldoende zijn om de gewenste onderhoudsniveaus te realiseren.

Hieronder ziet u een korte weergave van de financiële effecten van de beheerplannen voor wegen, civiele constructies, openbare verlichting, gemeentelijke gebouwen en het beheer van ons openbaar groen. Hierbij gaan we dan uit van de wenselijke onderhoudsniveaus, zoals dat in de diverse plannen is opgenomen.

Effecten Beheerplannen bij wenselijk niveau			
<i>bedragen x € 1.000,-</i>	Structureel	Incidenteel	Investeringen
Wegen	1.400	4.600	1.400
Civiele Constructies	300	-	1.500
Openbare Verlichting	-	-	200
Groen	1.500		
Gebouwen	850		
Totaal	4.050	4.600	3.100

De scenario's voor wat betreft het onderhoud in de diverse plannen geven een fors structureel tekort ten opzichte van de beschikbare middelen. De omvang is echter afhankelijk van de scenario's waarvoor wordt gekozen. Het tekort varieert dan van een kleine verhoging bij de huidige werkwijze, tot ruim € 4 miljoen structureel bij de varianten die wenselijk zouden zijn.

Naast dit structurele probleem, is er ook sprake van achterstanden in het werk. Dit speelt voornamelijk bij het onderhoud van onze wegen. Om deze achterstanden weg te kunnen werken is een aanvullend incidenteel bedrag van ca. € 4,6 miljoen benodigd.

Het is vrijwel onmogelijk om op korte termijn de benodigde structurele middelen in onze begroting vrij te maken. Wij stellen daarom voor om vooralsnog geen structurele verhogingen van de huidige budgetten toe te passen. Wel stellen wij voor een bedrag van € 2,3 miljoen in de bestemmingsreserves voor de kapitaalgoederen (Wegen, Civiele Constructies en Gebouwen) te storten, om op incidentele basis calamiteiten te kunnen voorkomen en mogelijk wat achterstand weg te werken. Daarnaast zullen we het risico op calamiteiten in de paragraaf 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing' opnemen. Daarmee reserveren we ook extra ruimte in het benodigd weerstandsvermogen. Veiligheid komt immers op de eerste plaats. Dit zal leiden tot een hoger benodigd weerstandsvermogen en dus stand van de Algemene Reserve.

Deze incidentele dotatie aan de genoemde reserves zouden we kunnen dekken door de gereserveerde verkoopwinst (ad € 2,8 miljoen) van de NSU te laten vrijvallen. Deze winst is immers ontstaan doordat de boekwaarde als gevolg van de investering in de verdiepingsvloer moest worden afgewaardeerd. Deze afwaardering is destijds gedekt uit de algemene middelen. De boekwinst is na verkoop gedoteerd aan de bestemmingsreserve 'Onderwijshuisvesting'.

Tegelijkertijd nemen we in de paragraaf kapitaalgoederen op welke budgetten op basis van de beheerplannen in de wenselijke situatie nodig zijn. Daarmee maken we het probleem transparant. Op deze wijze kunnen we het juiste gesprek met de toezichthouder voeren over de problematiek die we ervaren en de mogelijkheden die we daarin hebben.

Naast de kosten voor het onderhoud, vloeien er ook vervangingsinvesteringen voort uit de plannen. Wij stellen voor deze wel op te nemen in het meerjarig investeringsplan. Dit is een voortzetting van de huidige werkwijze, die wel enige druk op de begroting met zich mee zal brengen.

Naast de bovengenoemde beheerplannen is er ook voor ca. € 500.000 aan incidentele lasten voor onderhoudsposten in deze nota opgenomen. Wij stellen voor deze ook te dekken uit de vrijval van de genoemde bestemmingsreserve.

Wij stellen voor de huidige structurele ramingen voor het onderhoud van onze kapitaalgoederen te handhaven. De benodigde middelen voor het wenselijke onderhoud willen we wel presenteren in de paragraaf Kapitaalgoederen. In de berekening van het weerstandsvermogen zullen we het risico op calamiteiten vertalen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Wij stellen een incidentele dotatie van in totaal € 2,3 miljoen aan de bestemmingsreserves voor het onderhoud van de wegen, de bruggen en de gemeentelijke gebouwen voor. Deze dotatie te dekken uit de vrijval van de bestemmingsreserve 'Onderwijshuisvesting'.

Wij stellen voor de incidentele onderhoudsposten voor een bedrag van €500.000 te dekken uit de vrijval van de bestemmingsreserve 'Onderwijshuisvesting'.

Milieu

Onze gemeente is hofleverancier als het gaat om opwek van duurzame energie (elektriciteit) in de provincie. Dit geeft ons een positie als koploper en een verplichting om spinoff te creëren voor onze bedrijven en inwoners, nu en in de toekomst. Tegelijkertijd wordt in 2021 de warmtetransitievisie opgeleverd en moeten we aan de slag met andere bronnen van verwarming dan het Gronings aardgas. Als we de landelijke en regionale doelstellingen willen halen dan zullen we fors extra moeten investeren in mens en middelen vanaf 2022.

Er moeten dus vanaf het jaar 2022 een aantal terugkerende (structurele) lasten rondom energie en klimaat terug komen in onze begroting. Dit zijn de onderdelen waarvoor een wettelijke basis bestaat. In de onderstaande beschrijving en overzicht zijn deze zaken opgenomen. Deze posten vormen de basis voor het structureel gevraagde budget vanaf 2022, dat gedekt zal moeten worden vanuit nog gereserveerde IBP middelen.

Veel van de taken op het gebied van duurzaamheid komen voort uit de Klimaatwet, waarin verplichtingen die Nederland op 12 december 2015 te Parijs is aangegaan worden uitgewerkt: Deze wet biedt een kader voor de ontwikkeling van beleid dat gericht is op het terugdringen van de emissies van broeikasgassen in Nederland, tot een niveau dat in 2050 95% lager ligt dan in 1990. De wet legt de tussenstappen vast: reductie van de emissies van broeikasgassen van 49% in 2030 en een volledige CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050.

Energietransitie: opwek van duurzame energie

Hoe deze doelstellingen worden bereikt staat verwoord in het Klimaatakkoord. Daarin zijn o.a. de verplichting om tot een Regionale Energiestrategie (RES) te komen vastgelegd. In de RES wordt de opwek van duurzame elektriciteit beschreven, zowel de hoeveelheid als de manier waarop. In het Klimaatakkoord staat eveneens verwoord dat bij de opwek van duurzame energie wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom van deze opwek.

Begeleiding lokale initiatieven

Door lokale initiatieven actief te begeleiden kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren aan de energietransitie en aan 50% lokaal eigendom. Door lokaal eigendom te realiseren kunnen zij zorgen voor breed draagvlak onder de bevolking. De kosten voor deze begeleiding bedragen jaarlijks € 40.000.

Warmtetransitie

Uit het Klimaatakkoord komt ook de verplichting voort dat elke gemeente voor 2021 een Transitievisie Warmte moet opstellen, waarin (op hoofdlijnen) wordt vastgelegd hoe de gebouwde omgeving voor 2050 stapsgewijs zonder aardgas verwarmd zal worden. Uit de Transitievisie Warmte komen Wijkuitvoeringsplannen voort, die per wijk in detail beschrijven hoe een wijk duurzaam zal worden verwarmd. Wijken die vóór 2030 van het aardgas af gaan worden in de Transitievisie Warmte benoemd, voor de overige wijken (tot 2050) wordt dit op hoofdlijnen beschreven.

Warmte-transitiecentrum Groningen (WTCG): deelname aan het WTCG zorgt voor sterk verminderde kosten bij het opstellen van (wettelijk verplichte) wijkuitvoeringsplannen. Kosten voor deelname worden geschat op jaarlijks € 12.500. Voor dit bedrag heeft de gemeente in ieder geval jaarlijks recht op 400 uur aan advies.

Uitvoering opstellen wijkplannen warmtetransitie: door veel eigen inzet en gebruik van het WTCG kunnen jaarlijks 2 projecten uitgevoerd worden, die als basis kunnen dienen voor (wettelijk verplichte) wijkuitvoeringsplannen in andere kernen. Het opstellen van 2 plannen kost jaarlijks € 50.000.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

De gebouwde omgeving bestaat uit woningen, gebouwen van het MKB en maatschappelijk vastgoed, waaronder ook gemeentelijke gebouwen. Bij het gemeentelijk vastgoed gaat het daarbij om het verduurzamen van de gebouwen, maar ook van het energiegebruik. In het Bouwbesluit staat daarnaast dat alle kantoren vanaf 2023 minimaal energielabel C moeten hebben.

Contractmanagement inkoop energie GGPG: deelname zorgt voor verduurzaming van het energiegebruik van onze eigen gebouwen. Hierover zijn met andere gemeenten en de provincie langlopende afspraken gemaakt. Deelname kost jaarlijks € 2.500.

ProGresco en projecten die hieruit voortkomen (verduurzaming eigen vastgoed): deelname aan ProGresco betreft een langlopende afspraak met andere gemeenten en provincie. Door deelname kan gezamenlijk onderzoek worden gedaan en kennis opgedaan, en kan de verplichte verduurzaming van gemeentelijke gebouwen efficiënter plaatsvinden.

Deelname aan ProGresco kost jaarlijks € 12.250. Voor de werkelijke uitvoering is jaarlijks € 25.000 geraamd.

Energieloket

In het Energieakkoord 2013 werden gemeenten verplicht gesteld om vanaf 2016 een energieloket te hebben. Deze verplichting is overgenomen in het Klimaatakkoord.

Energieloket en projecten die hieruit voortkomen:

Deelname aan het Energieloket is een wettelijke verplichting. De jaarlijkse kosten zijn op dit moment € 15.000. Deelname aan projecten die door het loket worden georganiseerd helpt onze inwoners om actief aan de energie- en warmtetransitie bij te dragen en hen daarbij te ontzorgen. Dit levert hiermee een bijdrage aan de uitvoering van het Klimaatakkoord. Kosten voor deze projecten bedragen jaarlijks € 10.000.

Natuur- en milieueducatie

In het Verdrag van Aarhus, dat ook door Nederland is geratificeerd, staat in artikel 3 lid 3 dat de ondertekenaars milieueducatie en milieubewustzijn onder het publiek zullen bevorderen.

Wij willen de Natuur- en milieueducatie voortzetten, zodat inwoners van jongs af aan bij de energietransitie betrokken zijn. Langlopende afspraken zijn hiervoor gemaakt, met bv IVN. Jaarlijkse kosten bedragen € 30.000.

Klimaatadaptatie

Het Deltaprogramma is gebaseerd op de Deltawet 2012. Onderdeel van dit programma is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. In dit Deltaplan staat o.a. beschreven dat gemeenten worden verplicht om klimaatstresstesten uit te voeren en op basis van de resultaten hiervan een Klimaatagenda op te stellen.

Klimaatadaptatie is een wettelijke verplichting, die voortkomt uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Daartoe worden brede bijeenkomsten georganiseerd. Voor de kosten van bijeenkomsten is een jaarlijks bedrag van € 5.000 nodig.

De onderstaande tabel geeft een totaal beeld van de kosten van de structurele milieutaken, die uit de stelpost IBP gedekt zullen worden:

Totaal structurele taken rondom energie & klimaat vanaf 2022	
Begeleiding lokale initiatieven	40.000
Warmte-transitiecentrum Groningen (WTCG)	12.500
Uitvoering opstellen wijkplannen warmtetransitie	50.000
Contractmanagement inkoop energie GGPG	2.500
Deelname ProGresco	12.500
Projecten verduurzaming eigen vastgoed	25.000
Deelname Energieloket	15.000
Projecten	10.000
Natuur- en milieu educatie	30.000
Klimaatadaptatie	5.000
	<hr/>
	202.500

IBP middelen

In 2018 hebben wij structureel extra middelen in het gemeentefonds ontvangen voor de vormgeving van de diverse maatschappelijke thema's. Deze middelen zijn tot en met 2021 ingezet voor de invoering van de omgevingswet en personele formatie op de diverse IBP thema's. Vanaf 2022 resteert er nog ca. € 0,6 miljoen structureel op de stelposten ter dekking van de maatschappelijke opgaven van het IBP. Het zal duidelijk zijn dat de IBP middelen onvoldoende zijn om alle maatschappelijke opgaven te kunnen bekostigen. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de inzet van de nog resterende middelen.

Wij stellen voor de wettelijke componenten van de energietransitie te dekken uit de resterende structurele IBP middelen.

Omvorming Ability naar Leerwerkbedrijf

Op 15 april 2020 is het 'plan leerwerkbedrijf Werkplein Ability 2019-2026' vastgesteld door uw raad. In 2021 wordt verder uitvoering gegeven aan de 7-jarige transformatie richting een leerwerkbedrijf. Medio 2021 wordt de businesscase opgeleverd, die mede de basis vormt voor een uitvoeringsplan. Op basis

van het uitvoeringsplan zullen de vervolgstappen voor de periode 2021-2026 voor het leerwerkbedrijf verder worden uitgelijnd, waarbij ook gekeken wordt naar actuele landelijke ontwikkelingen.

Eventuele financiële consequenties voor onze gemeentelijke begroting zijn op dit moment moeilijk te duiden. Begrotingstechnisch gaan wij daarom in onze meerjarenbegroting vooralsnog uit van een budgetneutrale verwerking.

Wij stellen voor de mogelijke financiële gevolgen van de vorming van het leerwerkbedrijf vooralsnog niet financieel te vertalen.

Programma aardbevingen

Voor het programma aardbevingen is inzet nodig is om binnen regionaal verband op bestuurlijk en ambtelijk niveau volwaardig te kunnen meedoen met diverse (strategische) vraagstukken die er breed op de agenda staan. Daarnaast zien we dat de versterkingsopgave in diverse dorpen binnen Het Hogeland echt op gang komt.

Om hier goed op te kunnen inspelen is voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt welke inzet en overige kosten wij verwachten te moeten maken. Dit is opgenomen in onderstaand financieel overzicht 2021-2025. Hierin opgenomen is de definitief vastgestelde financiële bijdrage die we vanuit het Rijk krijgen voor de komende jaren.

Meerjarenraming programma aardbevingen (LUMPSUM Begroting)	2021	2022	2023	2024	2025 *)
Baten					
Lumpsumvergoeding 2020-2024	1.970.000	1.640.000	1.235.000	905.000	905.000
NTB/Budgetoverheveling voorgaande jaren	1.157.000	991.100	669.100	0	0
Totaal geraamde baten	3.127.000	2.631.100	1.904.100	905.000	905.000
Lasten					
Personeelskosten (kernteam en eerste schil)	1.064.900	1.065.000	1.065.000	1.065.000	1.065.000
Inzet versterkingsopgave overige teams	722.000	712.000	692.000	692.000	692.000
Overige kosten	349.000	185.000	185.000	185.000	185.000
Totaal geraamde kosten	2.135.900	1.962.000	1.942.000	1.942.000	1.942.000
Saldo Baten en Lasten	991.100	669.100	-37.900	-1.037.000	-1.037.000
Totaal tekort 2021-2025				-1.037.000	-1.037.000
<i>Nog te maken afspraken lumpsumvergoeding</i>		330.000	735.000	1.065.000	1.065.000
In geval er geen aanvullende afspraken gemaakt kunnen worden over een verhoging van de lumpsumvergoeding, dan kan het tekort in 2024 gedekt worden uit:					
Onttrekking bestemmingsreserve koppelkansen (maximaal 500.000)				500.000	
Meeropbrengsten leges (raming jaarlijks 200.000)				800.000	
Niet bestede budgetten inzet capaciteit versterkingsopgave (wellicht met name 2021 door later starten)				p.m.	

*) De regionale lumpsumbegroting loopt van 2020-2024.

We concluderen op basis van de eerste inschattingen op dit moment dat er voor de komende jaren een financieel tekort zal ontstaan als gevolg van een toenemende capaciteitsinzet voor de uitvoering en een afnemende lumpsumvergoeding. We willen dan ook al voor dit jaar voorstellen de meeropbrengsten leges die gekoppeld zijn aan vergunningverlening t.b.v. de versterkingsopgave te gebruiken als dekking voor het programma aardbevingen in de komende 4 jaren. Op deze manier kan de inzet voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) worden bekostigd. Vooralsnog gaan wij uit van een bedrag van € 200.000 per jaar.

Overigens geldt dat de regionale begroting najaar 2022 wordt geëvalueerd. De inzet voor die onderhandelingen zullen we op basis van onze meerjarenbegroting van dat moment zorgvuldig bepalen.

Er komen vanuit de bestuurlijke afspraken versterking van 6 november 2020 ook middelen voor zogenaamde “inpassingskosten” beschikbaar. Deze middelen zijn bijvoorbeeld te gebruiken voor een impuls in de openbare ruimte en investeringen ondergrond rond sloop- en nieuwbouwlocaties, maar ook inzet voor stedenbouwkundig advies lijkt hier onderdeel van te zijn. We zijn samen met de regio nog in gesprek hierover met het Rijk. Pas na vaststelling van de voorjaarsnota van het Rijk komen middelen voor ons beschikbaar. Dit is bekrachtigd in een brief van het ministerie van BZK. De precieze wijze waarop we over deze gelden kunnen gaan beschikken is nog onderwerp van gesprek.

Wij stellen voor jaarlijks ca. € 200.000 te ramen voor de inzet van VTH in verband met de vergunningaanvragen als gevolg van de versterkingsopgave. Dit jaarlijkse bedrag te dekken uit de meeropbrengsten omgevingsvergunningen. Hiervoor een bestemmingsreserve ‘Dekking inzet vergunningverlening versterkingsopgave’ te vormen.

Wij stellen voor de begroting van het aardbevingsprogramma budgetneutraal in het meerjarenperspectief op te nemen. De toegezegde lumpsumvergoeding loopt in de komende jaren echter af. Er moet met het ministerie gesproken worden over de vergoeding in de komende jaren.

Overige ontwikkelingen

Naast de hierboven genoemde ontwikkelingen en voorgestelde uitgangspunten, zien wij nog de volgende ontwikkelingen die inhoudelijk een plaats moeten krijgen in de begroting 2022 en die we graag nu met u willen delen.

Nieuwe Waterwerken Zoutkamp

De nieuwe waterwerken Zoutkamp en de daarbij horende koppelkansen worden gerealiseerd vanaf 2022. De werkzaamheden zullen worden afgerond in 2025. De ombouw van de sluis en het nieuwe elektrische gemaal zullen worden gerealiseerd door het waterschap Noorderzijlvest. De 10 koppelkansen zullen door de gemeente en de provincie worden aangelegd. Na afronding van het project is Zoutkamp weer een parel op Het Hogeland met de ligging aan de voet van het Lauwersmeer. Het gemaal zorgt dan voor droge voeten op het Hogeland en de koppelkansen zorgen samen met investeringen van lokale ondernemers voor meer toerisme en leefbaarheid.

Havens

Lauwersoog

Lauwersoog is steeds een bruisend hart voor zowel de toerist als voor duurzaam ondernemen langs de kade. Met de komst van het WEC is er meer aandacht en onderzoek naar de activiteiten op het Wad en het Lauwersmeer. Met de komst van het WEC en de toename van het toerisme worden er nieuwe parkeerterreinen aangelegd.

Al deze veranderingen vragen samen met het aflopen van proloog om een nieuwe visie voor de toekomst van Lauwersoog en nabije omgeving. Deze nieuwe visie zal samen met beide provincies en beide gemeenten worden opgesteld en zal een horizon kennen tot en met 2030.

Om de komende 50 jaar droge voeten te houden en veilig te kunnen blijven wonen en verblijven wordt de dijk tussen Lauwersoog en de hoek van de Westpolder verhoogd, verbreed en aangepast. Hierbij is er dan ruimte voor koppelkansen voor natuur, recreatie en een 2e ontsluitingsweg van de haven.

Wij willen de 2e ontsluitingsweg graag realiseren en zoeken naar dekking binnen onze bestaande middelen. Wanneer wij de middelen kunnen vrijmaken, dan zullen de werkzaamheden aan de dijk starten in 2022. De werkzaamheden zullen naar verwachting duren tot 2025.

Wij stellen voor de benodigde middelen voor de 2^e ontsluitingsweg te zoeken door her allocatie van bestaande budgetten. Dit doen wij in het kader van de invulling van de incidentele taakstelling op Infra.

Eemshaven

Het college wil de zeehavens de ruimte geven met aandacht voor de omgeving. In de Eemshaven zien we kansen voor grootschalige industrie in de groene economie en de energietransitie. Er zijn de nodige initiatieven op het gebied van de groene economie en er lijkt voldoende externe financiering beschikbaar te komen om de transitie te gaan maken. Hoe maken we optimaal gebruik van de kansen uit de markt? Hoe passen we deze ontwikkelingen in? Wat is daar voor nodig? Allemaal vragen waar we de komende jaren een antwoord op zullen krijgen. De groene economie is booming net als de Eemshaven zelf. Die twee zullen elkaar gaan versterken. Het is van belang deze positie en het elan te benutten.

Het college heeft samen met het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen het voornemen uitgesproken om de Eemshaven te willen uitbreiden en daarbij een gebiedsontwikkeling voor de Oostpolder te willen starten. Het doel van de ontwikkeling is meerledig:

- Creëren van meer werkgelegenheid door het aantrekken van nieuwe (grote) bedrijven;
- Bijdragen aan de vergroening van de industrie;
- Bijdragen aan de energietransitie.

De ontwikkeling moet gaan plaatsvinden met respect en aandacht voor omgeving, milieueffecten en de leefbaarheid. Hierbij is besloten om een compensatieregeling te maken die recht doet aan de effecten die er te verwachten zijn op de leefbaarheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in overleg en samenspraak met de inwoners. Het uitgangspunt van de ontwikkeling is dat dit gebeurt met behoud van de omliggende kernen en behoud van het windpark.

Bij positieve besluitvorming in Raad en Staten start vanaf juli formeel de planvormingsfase en wordt gewerkt aan een masterplan en een projectbesluit inclusief Milieueffectrapportage. De planvormingsfase neemt in geheel naar verwachting tussen de 2 en de 3 jaar in beslag.

De Eemshaven is de plek waar veel gebouwd wordt, maar ook veel vast werk is. Dit incidentele en structurele werkgelegenheid is van een behoorlijke omvang en zal de komende jaren blijven toenemen. Bijvoorbeeld Google zal blijven uitbreiden en dus de komende jaren blijven bouwen.

Ook Tennet blijft investeren in haar stroomnet in de haven. 40% van alle Nederlandse stroom komt dan ook vanuit de Eemshaven. De Eemshaven is nationaal maar ook internationaal de plek voor off shore wind. Vanuit de haven vinden veel activiteiten plaats voor windparken op zee.

Noordpolderzijl

Noordpolderzijl is een unieke plek in onze gemeente, beter gezegd in Nederland. De kleinste en meest noordelijk gelegen zeehaven van het vaste land kent steeds meer bezoekers. Mensen die deze plek willen bezoeken per auto, fiets, lopend of per boot. Overnachten is dan ook mogelijk op de minicamping of in de haven. Om in de haven te kunnen blijven komen zal de haven bevaarbaar moeten blijven. Dit vraagt om plan ontwikkeling en daarna om uitvoering. De gemeente is hierover al langer in gesprek met de provincie, het waterschap, het Groninger Landschap en de omgeving. Samen met deze partijen hopen we dan ook mogelijke koppelkansen te benutten zoals de verduurzaming van het Hoavenhoes en het Zielhoes.

Windparken op zee en de gevolgen op land

De komende jaren worden er nieuwe windparken gebouwd op de Noordzee. De eerste waarmee onze gemeente te maken krijgt, wordt gebouwd nabij het bestaande Gemini-windpark boven Schiermonnikoog. Binnen het project NOZTNW wordt de (wisselstroom)kabel aangelegd tussen dit nieuwe windpark en een hoogspanningsstation in de Eemshaven. Dit windpark komt in 2027 in gebruik. Dat gaat via het tracé Eemshaven West, dat de minister van EZK als voorkeursalternatief (VKA) voor het tracé begin 2021 heeft vastgesteld. Op land gaat dat gepaard met werkzaamheden vanaf de dijk boven Kloosterburen tot en met de Eemshaven.

Nieuwe groene energie vraagt ook de nodige offers. Offers die gecompenseerd dienen te worden door de initiatiefnemer TenneT. Door de regionale overheden is met het ministerie van EZK afgesproken dat niet alleen sprake zal zijn van de (reguliere) wettelijke compensatie verplichtingen jegens de betreffende grondeigenaren en grondgebruikers, maar daar bovenop met het oog op het benodigde draagvlak ook een “plus”-maatregelenpakket voor de gehele getroffen regio zal worden uitgevoerd.

Deze maatregelen hebben betrekking op natuur, landbouw en verduurzaming. Vanaf vaststelling VKA worden alle kosten voor de benodigde regionale ambtelijke inzet vergoed.

In het EZK-project VAWOZ (verkenning aanlanding wind op zee) wordt momenteel voor toekomstige windparken (vooral voor de periode vanaf 2030) onderzocht naar welke hoogspanningsstations op land de aanlanding van de duurzame energie kan gaan plaatsvinden. Deze windparken zullen zo ver weg op zee gesitueerd zijn, dat aanlanding van de opgewekte duurzame energie zal plaatsvinden met gelijkstroomkabels (hebben gezien de lengte minder energieverlies) of wellicht in de toekomst via gasbuizen, wanneer de opgewekte elektriciteit kan worden omgezet in waterstof. Mogelijk komt te zijner tijd ook voor een deel van die aanlandingen de Eemshaven opnieuw in beeld. Dan zal ook opnieuw onze betrokkenheid gevraagd worden. Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen op dit terrein.

Visie Toerisme & Recreatie met uitvoeringsplan

We werken aan een Visie Toerisme & Recreatie met uitvoeringsplan. Op dit moment is er nog geen zicht op het uitvoeringsplan en de daaruit voortvloeiende projecten en financiering hiervan. Voor de realisatie van het uitvoeringsplan zal, gezien de financiële situatie, ook gekeken worden naar externe financieringsmogelijkheden (o.a. NPG en Waddenfonds) en andere lopende trajecten (o.a. samenwerking met provincie, omliggende gemeente en andere partijen). Vaak zal echter wel cofinanciering nodig zijn.

Onderhoud wandel- en fietsknooppuntensysteem

De afgelopen jaren is samen met het Routebureau Groningen, de Provincie Groningen en alle Groningse gemeenten gewerkt aan een provinciaal dekkend wandel- en fietsknooppuntensysteem. Het laatste stukje is dit jaar aangelegd. Naast de aanleg van dit knooppuntensysteem is het beheren en onderhouden van dit systeem minstens zo belangrijk.

Routes zijn belangrijk voor het toerisme en recreatie. Naast dat mensen zelf hun routes kunnen uitstippelen via dit systeem, worden er ook veel routes ontwikkeld die gebruik maken van het knooppuntensysteem. Het kunnen beleven van ons gebied, het landschap en het cultureel erfgoed, is een kans om het toerisme verder te ontwikkelen.

De onderhoudscontracten voor het wandel- en fietsknooppuntensysteem lopen tot en met 2022. Het Routebureau Groningen zal het beheer en onderhoud in 2022 opnieuw aanbesteden.

Contractmanagement Sociaal Domein

Contractmanagement is een essentieel element in het inkoopproces. Het is belangrijk voor kostenbeheersing, kostenbesparing en kwaliteitscontrole en is nodig om de PDCA-cyclus goed te kunnen doorlopen. Tot op heden hebben we hier weinig capaciteit voor beschikbaar gesteld.

Ook voor het Sociaal Domein is goed contractmanagement noodzakelijk. We hebben op dit beleidsveld te maken met een groot aantal contracten, veel verschillende aanbieders en grote uitgaven. Voor een verschillende contracten, zowel op het terrein van de Jeugdzorg als de Wmo, hebben we het contractmanagement extern belegd en huren we dit samen met andere gemeenten in. Vanaf 1 januari 2022 gaan we zelf lokaal nieuwe contracten afsluiten met een aantal aanbieders. Daarbij is goed contractmanagement uiteraard onvermijdelijk. Het is goedkoper en efficiënter om het contractmanagement voor deze contracten intern te organiseren.

Daarom wordt voor het Sociaal Domein in brede zin voorgesteld om 2 fte contractmanagement aan te trekken. Deze aanpak helpt het ons ook bij het realiseren van de transformatiedoelstellingen en het behalen van de taakstellingen. We hebben het contractmanagement dan zelf in de hand en hebben zelf korte lijnen naar de zorgaanbieders.

De kosten kunnen deels gedekt worden door de structurele middelen die we nu inzetten voor contractmanagement van verschillende Wmo-voorzieningen. Overige dekking zal gevonden moeten worden in het omzetten van prioriteitstelling binnen het Sociaal Domein en een mogelijke bijdrage van Eemsdelta.

Overigens wordt momenteel visie ontwikkeld op de noodzakelijke inrichting van contractmanagement voor de gehele organisatie, naar omvang en structuur. Dat kan dienen als concrete onderbouwing voor de gevraagde inzet op contractmanagement voor de begroting van 2022.

De omgevingswet en de gevolgen voor de opbrengst leges

De voorgenomen invoering van deze wetgeving is niet onomstreden en staat vooralsnog voor 1 januari 2022 op de rol. Zekerheid hierover wordt in juni verwacht, dan spreekt de eerste kamer opnieuw over de invoeringswet. Consequentie van de invoering is onder meer dat het aantal en de aard van de producten waarover leges kunnen worden geheven sterk veranderen en verminderen. Voor andere producten, waarvoor tot op heden geen leges konden worden geheven, is het verzenden van een nota in het nieuwe stelsel weer wel aan de orde. Gegeven alle onzekerheid rondom de inwerkingtreding en de nog niet te geven prognose van aantallen en soorten producten, waaraan in het programma omgevingswet nog volop wordt gewerkt, kunnen wij op dit moment alleen een winstwaarschuwing afgeven en verwachten wij pas in de begroting eventueel meer inzicht te kunnen geven in de (waarschijnlijk negatieve) gevolgen hiervan.

Meicirculaire 2021

Eind mei of begin juni zal de meicirculaire verschijnen. Wij proberen deze nog tijdens het bestuurlijke traject te verwerken. Mocht dat niet lukken, dan zult u afzonderlijk geïnformeerd moeten worden over de uitkomsten van de meicirculaire.

Wij weten uiteraard nog niet wat de effecten van de circulaire zullen zijn. Wel is er een berichtgeving vanuit het rijk geweest op met betrekking tot extra incidentele middelen voor de Jeugdzorg.

Aanvullende middelen Jeugdzorg

De acute problematiek in de jeugdzorg, deels het gevolg van de coronapandemie, en de financiële druk die dit veroorzaakt, zijn een grote zorg voor gemeenten. Het kabinet heeft besloten daarvoor in 2021 extra incidentele middelen beschikbaar te stellen van € 613 miljoen. Vertaald naar onze gemeente zal dit naar verwachting tussen de € 1,5 en € 2 miljoen bedragen. Deze middelen zullen worden ontvangen via de Algemene Uitkering. Dit brengt uiteraard ook de vraag mee hoe deze middelen worden ingezet. Wanneer we de middelen willen gebruiken ter dekking van de tekorten op de jeugdzorg, dan ligt het voor de hand om de middelen te doteren aan de Bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Wij stellen voor de incidentele middelen voor de Jeugdzorg, die in de meicirculaire zullen worden toegekend, te doteren aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Daarmee kunnen incidentele kosten voor de invulling van de taakstellingen worden gedekt en ontstaat er een buffer voor het geval ingeboekte taakstellingen niet direct in volle omvang kunnen worden gerealiseerd.

Effecten eerste bestuursrapportage 2021

Bovenstaande ontwikkelingen zijn de grote thema's die ons meerjarig perspectief het meest beïnvloeden. Naast deze thema's hebben wij in het eerste deel van deze nota ook gezien dat de ontwikkelingen in het lopende jaar ook een significant effect hebben op ons perspectief. Het structurele effect van de bestuursrapportage bedraagt ca. € 3,2 miljoen in 2022, oplopend naar € 3,5 miljoen in 2025. In het eerste deel van deze nota zijn de effecten nader beschreven.

De voornaamste uitzettingen zien we in het Sociaal Domein. Op het terrein van de Wmo, Jeugd en de bijzondere bijstand zien we uitzettingen in zowel prijs als volume. De prijseffecten kunnen maar deels worden gedekt uit de jaarlijkse stelpost voor prijsontwikkelingen. Uitgaande van de laatste circulaire ligt het inflatiecijfer rond de 1,5%. Dit is voor onze totale begroting ca. € 0,4 miljoen. Dit is niet voldoende om de verwachte prijseffecten na 2021 te dekken. Aangezien we de uitkomsten van de meicirculaire nog niet kennen, stellen we voor de prijseffecten bij de opstelling van de begroting 2022 te verwerken.

Wij stellen voor de verwachte prijseffecten na 2021 nog niet in het perspectief van deze nota te ramen. Dekking voor het prijseffect zit normaal gesproken in het accres van het gemeentefonds. Daarvoor nemen wij een jaarlijkse stelpost op in onze begroting. Wij geven echter wel een winstwaarschuwing voor de prijseffecten die worden verwacht. Die kunnen naar verwachting niet geheel worden gedekt uit de stelpost voor prijseffecten.

Wij zien mogelijkheden om de stijging in de Wmo in komende jaren te beperken door wijzigingen in ons beleid. Wij werken op dit terrein aan verschillende maatregelen, die mogelijk kunnen leiden tot een beperking van de lasten. Veel van deze maatregelen vragen echter tijd voor nader onderzoek. Zowel naar juridische mogelijkheden, als naar de mogelijke maatschappelijke impact. Op voorhand denken wij dat het verantwoord is een stelpost ter hoogte van € 200.000 vanaf 2022 op te nemen. Richting de begroting 2022 zullen de mogelijkheden nader worden uitgewerkt en onderbouwd. Daar zullen we dan ook bij u aangeven of de maatregelen mogelijk meer kunnen opleveren dan hetgeen we nu in het perspectief meenemen.

Wij stellen voor een aanvullende taakstelling van € 200.000 op het terrein van de Wmo in het meerjarig perspectief vanaf 2022 op te nemen. Richting de begroting 2020 willen we nader onderzoek doen naar de juridische mogelijkheden en de maatschappelijke impact van het bredere pakket met maatregelen.

Verder zien we dat de ontwikkelingen bij Ability leiden tot lagere omzet en dus een groter structureel tekort op onze gemeentelijke begroting. Dit heeft o.a. te maken met de teruglopende populatie SW'ers, die niet geheel wordt opgevangen door instroom uit de nieuwe doelgroep.

Tenslotte wordt het structurele tekort beïnvloedt door de opgevoerde vervangingsinvesteringen op het terrein van Wegen en Civiele constructies voor samen ca. € 3 miljoen per jaar. De bijbehorende kapitaallasten hebben een opdrijvend effect op het meerjarig perspectief. Dit kan slechts deels worden opgevangen door vrijval in de kapitaallasten.

Rekening houdend met de structurele effecten van de eerste bestuursrapportage en de ontwikkelingen en lijnen zoals hierboven beschreven, komen we op het onderstaande meerjarig perspectief.

Verloop meerjarig perspectief					
Bedragen x €1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025
Huidig perspectief	300	1.709	1.794	2.303	NNB
Effecten voorjaarsnota 2021	-107	-2.975	-3.181	-3.334	-3.472
Bijgesteld perspectief	193	-1.266	-1.387	-1.031	NNB

Oplossingsrichting

Bij de bovenstaande ontwikkelingen en dilemma's hebben wij per onderdeel zo veel als mogelijk aangegeven hoe wij er mee om zouden willen of kunnen gaan. De mutaties uit de bestuursrapportage betreffen autonome ontwikkelingen, waarbij wij genoodzaakt zijn om deze in de voorjaarsnota/begroting te verwerken. Denk daarbij aan de snel groeiende kosten voor de Wmo, hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio, de mogelijke nieuwbouw van de voetbalaccommodatie in Bedum, de digitale transformatie en de inzet op het aardbevingsdossier.

Wij hebben hieronder daarom een aantal meer algemene oplossingsrichtingen opgenomen, die ons mogelijk helpen een kaderstelling te vormen die zicht biedt op een meerjarig financieel sluitend perspectief. Puntsgewijs doen wij de volgende suggesties:

- We ramen zoveel mogelijk wat we kunnen bezetten in plaats van wat we zouden willen;
- Aanvullende bezuinigingsvoorstellen. Waarschijnlijk zullen aanvullende bezuinigingsmaatregelen noodzakelijk zijn om de begroting sluitend te maken. Deze maatregelen zullen we weer toetsen aan de uitgangspunten die wij het afgelopen jaar hebben benoemd in de Bouwstenennotitie. Uiteraard vernemen wij ook graag uw suggesties;
- Gezien de bovenstaande ontwikkelingen en voorgestelde werkwijze is het noodzakelijk dat gewerkt blijft worden aan het op orde brengen van ons weerstandsvermogen. Het nu niet verwerken van wenselijke mutaties leidt immers tot hogere risico's op budgetoverschrijdingen, die opgevangen zullen moeten worden met onze Algemene Reserve;
- Er zijn een beperkt aantal wensen in deze nota opgenomen, die niet in de categorie 'OOO' (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar) passen. Deze leiden tot beperkte extra kapitaallasten. Ter dekking van deze extra kapitaallasten willen we de geraamde OZB opbrengst met dezelfde omvang verhogen;
- Het koersen op een artikel 12 status is voor ons het laatste vangnet. De inzet is er wat ons betreft voorlopig op gericht de baas te blijven over onze eigen portemonnee en politieke keuzes.

De vraag die uiteraard rijst is of bovenstaande acties voldoende zijn om tot een structureel sluiten meerjarenperspectief bij de begroting te kunnen komen. Wij overwegen daarom onze uitgaven te spiegelen aan een aantal vergelijkbare referentiegemeenten. Mogelijk kan een externe benchmark helpen om inzichtelijk te krijgen op welke onderdelen wij uit de pas lopen met vergelijkbare gemeenten. De periode richting het opstellen van de begroting zou gebruikt kunnen worden voor het verkrijgen van dit inzicht.

Wij stellen voor onze uitgaven en inkomsten te spiegelen aan een aantal vergelijkbare referentiegemeenten. Daarmee proberen we inzichtelijk te krijgen op welke terreinen wij afwijken van een referentiegroep.

Graag gaan wij met u in gesprek over de lijnen die wij hebben geschetst, zodat wij in de opstelling en bij onze besluitvorming van de Begroting 2022 rekening kunnen houden met uw wensen en gedachten.

Bijlagen

Mutaties bestuursrapportage 2021

Progr.	Lasten/baten	2021	2022	2023	2024	2025	Omschrijving
1	Lasten	176.986	176.986	176.986	176.986	176.986	Actualisatie 2021 Bijdrage VRG
	Totaal structureel lasten	176.986	176.986	176.986	176.986	176.986	
	Totaal incidenteel lasten	0	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	0	0	0	0	0	
	Totaal incidenteel baten	0	0	0	0	0	
2	Lasten	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	Wandelknooppuntennetwerk
2	Lasten	40.000					Gladheidsbestrijding; bijstelling raming door winterse omstandigheden begin 2021
2	Lasten	29.000	29.000	29.000	29.000	29.000	Extra kosten inhuur brugbediening
2	Lasten	8.000					Externe kosten brugbediening Doodstil
2	Lasten		78.000	78.000	78.000	78.000	Parkeren WEC - diverse kosten (exploitatiekosten, pacht en onvoorzien)
2	Baten		-188.065	-188.065	-188.065	-188.065	Parkeren WEC - jaarlijkse bijdrage Stichting WEC
2	Lasten		116.415	116.415	116.415	116.415	Parkeren WEC - kapitaallasten
2	Lasten	89.929					Ontrekking reserve baggeren voor NPZ
	Totaal structureel lasten	52.000	246.415	246.415	246.415	246.415	
	Totaal incidenteel lasten	137.929	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	0	-188.065	-188.065	-188.065	-188.065	
	Totaal incidenteel baten	0	0	0	0	0	
3	Lasten	30.000					Ondernemershuis Noord Groningen
3	Baten	-30.000					Ondernemershuis Noord Groningen

3	Lasten	190.000					Ondernemers in de knel door corona (dekking reserve)
3	Lasten	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	Waterschapsbelasting overige gronden en terreinen
3	Lasten	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	Grondzaken - advies en onderzoek
3	Baten	-50.000					Grondzaken - verkoop overhoekjes
	Totaal structureel lasten	39.000	39.000	39.000	39.000	39.000	
	Totaal incidenteel lasten	220.000	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	0	0	0	0	0	
	Totaal incidenteel baten	-80.000	0	0	0	0	
4	Lasten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	OZB scholen. Hogere tarieven en nieuw- en verbouw scholen
4	Baten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	Eigen bijdrage leerlingenvervoer
4	Lasten	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	Eigen bijdrage leerlingenvervoer
4	Lasten	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	Harmonisatie tarieven peuterspeelzaalwerk.
4	Lasten	11.386	11.386	11.386	11.386	11.386	Uitkering voor combinatiefunctionaris
4	Lasten	50.000					Kosten 0-meting buitensportaccommodaties tbv toekomstig beleid
4	Lasten	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	* Onderhoud nieuwe kunstgrasvelden Winsum (dekking verhoging tarieven sport)
4	Lasten	18.600	18.600	18.600	18.600	18.600	* Aanschaf sportmateriaal (dekking verhoging tarieven sport)
4	Lasten	63.700					Noodverlichting en vluchtweg-aanduidingen
4	Lasten	56.428	56.428	56.428	56.428	56.428	* Schoonmaak sportgebouwen (dekking verhoging tarieven sport)
4	Lasten	70.650					Asbest verwijderen
4	Baten		-143.328	-143.328	-143.328	-143.328	* B&W_Kosten sportaccommodaties moeten worden gedekt door verhoging tarieven
4	Lasten	33.300	33.300	33.300	33.300	33.300	* Pacht sporthal de Mencke (dekking verhoging tarieven sport)
4	Lasten	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000	* Pacht sporthal scherphorn (dekking verhoging tarieven sport)
4	Lasten	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000	Extra benodigd budget voor klein onderhoud
4	Lasten	25.070	25.070	25.070	25.070	25.070	Beleidsplan groen - kwaliteitsniveau begraafplaatsen verhogen
4	Lasten	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	Extra onderhoud nieuw sportcomplex Winsum
4	Lasten	30.000					Vervanging schutting achterzijde Tuinbouwstraat haven Eenrum

4	Baten	-158.000					Opbrengst werken derden groen vm Ablity (overheveling naar B&O)
4	Lasten	25.251					Fondssaldo bomenwacht
4	Lasten	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	Beleidsplan groen - Boomveiligheidscontroles
4	Lasten	45.100	45.100	45.100			Beleidsplan groen - achterstallig boombeheer
4	Lasten	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	Kosten onderhoudsabonnementen watertappunten Winsum en Bedum
	Totaal structureel lasten	186.284	186.284	186.284	186.284	186.284	
	Totaal incidenteel lasten	284.701	45.100	45.100	0	0	
	Totaal structureel baten	3.000	-140.328	-140.328	-140.328	-140.328	
	Totaal incidenteel baten	-158.000	0	0	0	0	
5	Lasten	50.000					Bijdrage renovatie dorps huis Zuidwolde
5	Lasten	-20.000					Taalhuiscoördinator
5	Lasten	-10.000					Inkoopbudget inzetten voor formatie inkoopadviseur SD
5	Lasten	59.000	59.000	59.000	59.000	59.000	Voordeel casemanagers in dienst ipv inhuur via MEE (in mindering op stelpost)
5	Lasten	18.000					Contract inloop GGZ incidentel 18.000 lager in 2021
5	Lasten	5.550					Noodverlichting en vluchtweg-aanduidingen
5	Lasten	4.350					Asbest verwijderen
5	Baten	94.800	94.800	94.800	94.800	94.800	Inkomsten gehuisveste statushouders via AU
5	Lasten	33.180					Taakstelling 54 statushouders vestigen. Budget is aantal x 2370
5	Lasten	-20.000					Inkoopbudget inzetten voor formatie inkoopadviseur SD
5	Lasten	-300.500	-300.500	-300.500	-300.500	-300.500	Casemanagers in dienst ipv inhuur via MEE (bijdrage MEE)
5	Lasten	-5.000					Inkoopbudget inzetten voor formatie inkoopadviseur SD
5	Lasten	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	Taakstelling bijz bijstand 302.000 plus 98.000
5	Lasten	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	Taakstelling bijzondere bijstand 302.000 plus 98.000
5	Lasten	520.000					TONK (dekking AU)
5	Baten	-850.000					B&W_voordeel obv monitor SD
5	Lasten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Jur medewerker in dienst bij team JZ

5	Baten	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	Omzet groen extern verlagen en verplaatsen naar B&O
5	Baten	1.098.722	1.098.722	1.098.722	1.098.722	1.098.722	Prognose omzet Industrie & Diensten bedraagt 3.120.000
5	Lasten	-639.000	-639.000	-639.000	-639.000	-639.000	Verlaging inkoopkosten ivm prognose omzet
5	Lasten	-30.000					Inkoopbudget inzetten voor formatie inkoopadviseur SD
5	Lasten	220.000	220.000	220.000	220.000	220.000	Hulpmiddelen structureel bijstellen
5	Lasten	184.000	184.000	184.000	184.000	184.000	HO tarief aanpassing 2021. Volume ontwikkeling conform prognose
5	Lasten		476.000	476.000	476.000	476.000	HO 2022: volume plus 7,7% en tarief plus 2,3%
5	Lasten		295.000	295.000	295.000	295.000	Begeleiding aanpassing tarieven 2022
5	Lasten		67.000	133.000	133.000	133.000	PGB aanpassing tarieven (2022; 50% x 133.000 ivm looptijd indicaties)
5	Lasten		-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	Taakstelling WMO
5	Lasten	95.000					Coronamiddelen voor schuldhulpverlening (dekking ontrr reserve corona)
5	Lasten	24.458					Budget toeslagenaffaire
5	Baten	-24.458					Bijdrage Rijk; toeslagenaffaire
5	Baten	-43.875	-43.875	-43.875	-43.875	-43.875	Bijstelling obv prognose
5	Lasten	975	975	975	975	975	Inschrijving beroepsregister jeugd
5	Lasten	-39.500					inkoopbudget inzetten voor formatie inkoopadviseur SD
5	Lasten	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	structurele mutatie vanuit NJN
5	Lasten		-48.000	-58.000			dekking tijdelijke loonkosten beleidsmedewerker jeugd
5	Lasten	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	Uitvoering Beschermd Wonen
5	Lasten	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	Uitvoering Beschermd wonen PGB
5	Baten	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000	-2.200.000	Uitvoering beschermd wonen - vergoeding gem groningen
5	Lasten	-18.000					Inloop GGZ; contract 2021 incidenteel verlaagd
5	Lasten	30.000					Lokal preventieakkoord
5	Baten	-30.000					Bijdrage Rijk; Lokal preventieakkoord
	Totaal structureel lasten	1.681.875	2.319.875	2.385.875	2.385.875	2.385.875	
	Totaal incidenteel lasten	638.038	-48.000	-58.000	0	0	
	Totaal structureel baten	-350.353	-350.353	-350.353	-350.353	-350.353	

	Totaal incidenteel baten	-904.458	0	0	0	0	
6	Baten	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	Raming opbrengst grof vuil
6	Baten	15.120	15.120	15.120	15.120	15.120	Reinigingsheffing; raming vervalt per 1/1/21
6	Lasten	105.736	105.736	105.736	105.736	105.736	Gaswinning/aardbevingen; doorbelaste salariskosten teams
6	Lasten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Gaswinning/aardbevingen; huur notariskantoor
6	Lasten	-66.936	-66.936	-66.936	-66.936	-66.936	Gaswinning/aardbevingen; inzet personeel tbv versterkingsopgave
6	Baten	11.201	11.201	11.201	11.201	11.201	Gaswinning/aardbevingen; verhoogde lumpsum 2020 + 2021 (structureel)
6	Baten	-284.424					Gaswinning/aardbevingen; verhoogde lumpsum 2020 + 2021 (incidenteel)
6	Lasten	110.000					Inpassing Rijksinfrastructuur Duurzame Energie
6	Baten	-110.000					Bijdragen derden Inpassing Rijksinfrastructuur Duurzame Energie
6	Lasten	75.000					Kerkenvisie
6	Lasten	7.500					Meerkosten agv covid Kerkenpaden Warffum
6	Baten	-223.000					Meeropbrengst legesvergunningen
6	Baten	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	Extra opbrengst VTH tbv dekking progr. Aardbevingen
6	Lasten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	Struc. Voordeel tov raming 2021 tbv taakstelling GR-en
6	Lasten		103.000	166.000	148.000	130.000	Actualisatie bijdrage ODG obv begroting 2022
6	Lasten		-40.500	-66.000	-67.200	-69.000	Aframing flex. Schil ivm. extra taken door ODG
6	Lasten		-16.700	-17.920	-17.560	-17.200	Stelpost prijscompensatie
6	Lasten	40.000					Woonplan Bedum
6	Lasten	55.000					Herontwikkeling Plantsoenstraat 4 Eenrum
6	Baten	-55.000					Herontwikkeling Plantsoenstraat 4 Eenrum
	Totaal structureel lasten	-41.200	4.600	40.880	22.040	2.600	
	Totaal incidenteel lasten	287.500	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	-186.679	-186.679	-186.679	-186.679	-186.679	
	Totaal incidenteel baten	-672.424	0	0	0	0	

7	Lasten	22.987	22.987	22.987	22.987	22.987	Bijramen vergoeding raadsleden
7	Lasten	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	Kosten jaarabo Visma + actuariële waardeberekeningen
7	Lasten	39.500	39.500	39.500	39.500	39.500	Budget voor organiseren verkiezingen niet toereikend
7	Lasten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	Verhogen raming vergoeding Babsen
	Totaal structureel lasten	107.487	107.487	107.487	107.487	107.487	
	Totaal incidenteel lasten	0	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	0	0	0	0	0	
	Totaal incidenteel baten	0	0	0	0	0	
8	Lasten	25.000					Begleiding verkoop gemeentehuizen
8	Lasten	20.000					Opstellen werkplek concept en inpassingsstudie
8	Lasten	21.200					Asbest verwijderen
8	Lasten	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	Huur notariskantoor UH
8	Baten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Bijdrage Min. BiZa voor huur notariskantoor UH
8	Lasten	-13.500	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	Dekking loonkosten hoofd BHV
8	Lasten	7.000					Bijramen arbo ivm korting nota Loyalis
8	Baten	-7.000					Ontvangen korting nota Loyalis
8	Lasten	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000	Bijdrage A&O Fonds
8	Lasten	776.033	776.033	776.033	776.033	776.033	Bijstelling personeelsbegroting
8	Lasten	-65.054	-65.054	-65.054	-65.054	-65.054	Bijstelling personeelsbegroting
8	Lasten	-120.000					Raming BOH inclusiebeleid verplaatsen
8	Lasten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	Vrijval Generatiepact 2020 tbv verjonging
8	Lasten	535.000	285.000	285.000	285.000	285.000	Verhoging raming ziektevervangingsbudget
8		-137.416	-137.416	-137.416	-137.416	-137.416	Inzet teams tbv aardbevingen
8	Lasten	40.000					Detacheringsverg gem Groningen toevoegen aan Flexibele schil
8	Baten	-40.000					Raming detacheringsvergoeding medewerker bij gem Groningen
8	Lasten	-24.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	Dekking loonkosten senior inkoopadviseur SD

8	Lasten	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000	Dekking loonkosten
8	Lasten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	Bezuiniging flexibele schil naar vaste formatie
8	Lasten	-50.000	-10.000				Naar loonkosten (beleidsmedewerker jeugd tijdelijk in dienst ipv inhuur)
8	Lasten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Inhuurbudget I&A na realisatie personele taakstelling
8	Lasten	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	Verlagen raming aanschaf computerhardware
8	Lasten	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	Raming onderhoud telefonie
8	Lasten	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400	Raming lease scanners
8	Lasten	26.400					Kosten doorlopen oude contracten
8	Lasten	150.000	15.000				Implementatiekosten eHRM
8	Lasten			-27.000	-27.000	-27.000	Implementatiekosten eHRM
8	Lasten	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	Inkoopvoordeel druk- en bindwerk
8	Lasten	32.100					Noodverlichting en vluchtweg-aanduidingen
8	Lasten	56.000					Werkbudget inclusiebeleid
	Totaal structureel lasten	1.206.463	946.963	919.963	919.963	919.963	
	Totaal incidenteel lasten	207.700	5.000	0	0	0	
	Totaal structureel baten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	
	Totaal incidenteel baten	-47.000	0	0	0	0	
9	Lasten	900	900	900	900	900	Raming contributie Vegann
9	Baten	11.415	11.415	11.415	11.415	11.415	Rente Enexis netbeheer vervalt
9	Baten	150.000					Verlagen raming dividenduitkeringen
9	Lasten	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	Rente leningen woningcorporaties; verlagen raming
9	Lasten	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500	Kosten Wet WOZ; contributie
9	Lasten	20.000					Proceskosten wet WOZ (incidenteel)
9	Lasten	25.800	25.800	25.800	25.800	25.800	Proceskosten wet WOZ - woningen (structureel)
9	Lasten	29.400	29.400	29.400	29.400	29.400	Proceskosten wet WOZ - niet woningen (structureel)
9	Baten		-38.000	-38.000	-38.000	-38.000	Verhoging OZB ivm nieuw beleid

9	Lasten	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	Kosten RZB, raming kan vervallen
9	Lasten	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000	Incassokosten belastingen; ophogen raming
9	Baten	-13.850	-13.850	-13.850	-13.850	-13.850	Invorderingskosten; ophogen raming
9	Baten	-520.000					B&W_TONK - Meicirculaire
9	Lasten	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	Taakstelling inkoop; inkoopvoordeel druk- en bindwerk
9	Lasten	17.200	43.600	43.600	43.600	43.600	Taakstelling inkoop; inkoopvoordeel printer/kopieerapparatuur
9	Lasten			27.000	27.000	27.000	Taakstelling efficiency; efficiencyvoordeel eHRM
9	Lasten	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	Taakstelling personeel; verhoging taakstelling t.g.v. verjonging personeel
9	Lasten	-535.000	-285.000	-285.000	-285.000	-285.000	Taakstelling personeel; ophoging ziektevervangingsbudget
9	Lasten	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000	Taakstelling personeel; ophoging ivm uitzetting personeel
9	Lasten	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	Taakstelling verbonden partijen; bijdrage ODG
9	Lasten		38.645	158.081	316.162	474.243	Kapitaallast gewijzigde/nieuwe investeringen VJN
9	Lasten	-1.000.000					Vrijval kapitaallasten (incidenteel ivm onderuitputting 2020)
9	Lasten		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Vrijval kapitaallasten (structureel ivm afsluiten kredieten JRK 2020)
	Totaal structureel lasten	-548.200	-283.155	-136.719	21.362	179.443	
	Totaal incidenteel lasten	-980.000	0	0	0	0	
	Totaal structureel baten	-2.435	-40.435	-40.435	-40.435	-40.435	
	Totaal incidenteel baten	-370.000	0	0	0	0	
	Baten	-89.929					Reserve baggeren; onttrekking voor NPZ
	Baten	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	Reserve onderhoud gebouwen; wijziging PMF - uren verhoging Bode
	Baten	-95.000					Reserve Corona; schuldhelpverlening
	Baten	-190.000					Reserve Ruimte voor dorpen/ondernemers; ondernemers in de knel door corona
	Baten	-40.000					Reserve herstructurering;
	Baten	-2.815.000					Reserve onderwijshuisvesting; vrijval boekwinst NSU
	Lasten	1.300.000					Reserve onderhoud wegen; toevoeging ivm nieuw plan
	Lasten	215.000					Reserve onderhoud civiele constructies; toevoeging ivm nieuw plan

Lasten	800.000						Reserve onderhoud gebouwen; toevoeging ivm nieuw plan
Lasten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	Reserve dekking VTH aardbevingen; extra opbrengst omgevingsvergunningen
Totaal structureel lasten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	
Totaal incidenteel lasten	2.315.000	0	0	0	0	0	
Totaal structureel baten	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	
Totaal incidenteel baten	-3.229.929	0	0	0	0	0	
	107.285	2.974.695	3.181.411	3.333.552	3.472.193		